107,D

Herstel

ALGEMEEN KATHOLIEK WEEKBLAD

UITGAVE VAN HET R. K. WERKLIEDENVERBOND IN NEDERLAND

22e Jrg. 21 FEBR. 1941 No. 8

REDACTIE-ADRES: OUDENOORD, UTRECHT — ABONNEMENT FRANCO PER POST *f* 5,00 PER JAAR — ADMINISTRATIE: ONDIEP 6 - UTRECHT

KRONIEK

1. Geen dubbele belastingheffing van in Duitsland geplaatste arbeiders.

Van de in Duitsland geplaatste arbeiders wordt aldaar op het loon de belasting ingehouden. Daarnaast bleven zij in Nederland belastingplichtig. Dit had tengevolge, dat zij dubbel belasting betaalden.

Op een desbetreffend verzoek van het gemeentebestuur van Oostzaan is in verband daarmede bij resolutie, d.d. 31 October 1940, no. 156, van het departement van Financiën bepaald, dat ten aanzien van deze arbeiders voor de wet op de Inkomstenbelasting zal worden aangenomen, dat zij door tewerkstelling in Duitsland niet een nieuwe bron van inkomen hebben verworven. Als gevolg daarvan zal in vele gevallen wegens staking van beroep hier te lande, ontheffing naar art. 95 der wet kunnen worden verleend. Dit zal echter kunnen geschieden na afloop van het belastingjaar, omdat bij terugkeer der arbeiders voor de afloop van dat jaar rekening moet worden gehouden met de tijd, die zij eventueel na hun terugkeer hier te lande weer hebben gewerkt. In afwachting van een te verlenen ontheffing kunnen de betrokken arbeiders met uitstel van betaling worden geholpen.

(Sociale Zaken)

2. Ontheffing van de inkomstenbelasting.

De Staatscourant bevat het reeds aangekondigde besluit van den secretaris-generaal van Financiën tot uitvoering van het besluit op de loonbelasting.

De eerste drie artikelen van dit besluit luiden als volgt:

Artikel 1. Aan degene, die in de belastingen naar het inkomen over het belastingjaar 1940/41 is aangeslagen uitsluitend ter zake van opbrengst van in dienstbetrekking verrichte arbeid en vóór 1 Mei 1941 inkomsten geniet welke aan de loonbelasting zijn onderworpen, wordt op zijn verzoek een ontheffing van zijn aanslag verleend over vier maanden.

Artikel 2. Aan dengene, die in de belastingen naar het inkomen over het belastingjaar 1940/1941 is aangeslagen mede ter zake van opbrengst van in dienstbetrekking verrichte arbeid en vóór 1 Mei 1941 inkomsten geniet, welke aan de loonbelasting zijn onderworpen, wordt op zijn verzoek een ontheffing op zijn aanslag verleend ten bedrage van de belasting over vier maanden, welke verschuldigd zou zijn geweest, indien hij uitsluitend opbrengst van in dienstbetrekking verrichte arbeid had genoten. De aldus berekende ontheffing mag echter niet het bedrag van een ontheffing van zijn aanslag over vier maanden overtreffen.

Artikel 3. Indien wegens een feit, dat zich vóór 1 Januari 1941 heeft voorgedaan, ingevolge artikel 95 der wet op de inkomstenbelasting 1941 ontheffing wordt verleend, wordt de ontheffing ingevolge de vorige artikelen berekend over de opbrengst van in dienstbetrekking verrichte arbeid, welke in het overgebleven belastbaar inkomen, bedoeld in het tweede lid van het genoemde artikel, is begrepen.

In afwachting van de totstandkoming van de in artikel 1 van het besluit op de loonbelasting 1940 bedoelde enkele inkomstenbelasting wordt terzake van feiten, welke zich na 31 December 1940 voordoen, geen ontheffing ingevolge hoofdstuk 13 der wet op de inkomstenbelasting 1914 verleend.

3. Ontslagverbod geldt niet voor landbouwbedrijven.

De Hoge Raad heeft uitspraak gedaan inzake een beroep van den officier van justitie te Groningen tegen een vonnis der rechtbank aldaar, waarbij een landbouwer te Bellingwolde van het te zijnen laste bewezen verklaarde van rechtsvervolging was ontslagen. Dit bewezen verklaarde behelsde, dat hij als leider van een landbouwonderneming een werknemer heeft ontslagen en toen dit ontslag niet heeft ingetrokken, aangezien dit op 1 Juli 1940 nog was gehandhaafd; dit ontslag was niet goedgekeurd door den directeur-generaal van de Arbeid.

Ten laste was gelegd overtreding van het eerste uitvoeringsbesluit van den secretaris-generaal van het departement van Sociale Zaken ingevolge de verordening van den rijkscommissaris betreffende het beperken van werk d.d. 11 Juni 1940.

De beslissing der rechtbank berustte hierop, dat genoemd uitvoeringsbesluit in de Duitse redactie, welke authentiek is, het bedoelde verbod slechts richt tot de leiders van „Gewerbebetrieben". De rechtbank was van mening, dat derhalve het besluit niet van toepassing is op landbouwondernemingen.

De Hoge Raad heeft overwogen, dat, nu bedoeld uitvoeringsbesluit het begrip „Gewerbebetriebe" niet nader omschrijft, dit moet worden opgevat in de gewone zin, waarin het in het spraakgebruik wordt gebezigd. De rechtbank is daarvan ook uitgegaan en heeft — aldus de Hoge Raad — terecht aangenomen, dat „Gewerbebetrieben" een minder ruim begrip is dan „ondernemingen" en dat niet alle ondernemingen van landbouw reeds naar hun aard daaronder vallen. Terecht is dan ook aangenomen, dat het bewezen verklaarde, waarin gesproken wordt van „een landbouwonderneming", niet onder het verbod valt.

Het cassatieberoep van den officier van justitie is op deze grond verworpen.

4. Financiële hulp voor oorlogsinvaliden.

Het afwikkelingsbureau van het departement van Defensie heeft op 31 December 1940 het volgende schrijven gericht tot de burgemeesters:

Het is mijn bedoeling militaire oorlogsinvaliden en voormalige militaire oorlogsgewonden, voor zover zij na hun vertrek naar huis niet dadelijk werk hebben gevonden, zo nodig van Rijkswege financieel tegemoet te komen. In verband hiermee is of zal aan de betrokkenen een vragenlijst van bijgevoegd model worden toegezonden met verzoek deze lijst door uw tussenkomst terug te zenden.

Ik doe een beroep op uw medewerking, opdat deze lijst in voorkomend geval, na door u in orde te zijn bevonden, zo spoedig mogelijk wordt teruggezonden aan het Hoofd der VIe afdeling van mijn Bureau, Wassenaarseweg 43 te 's-Gravenhage.

Mochten u militaire oorlogsinvaliden of voormalige militaire oorlogsgewonden bekend zijn, die dringend behoefte hebben aan financiële hulp, dan verzoek ik u, mij hieromtrent onverwijld te willen inlichten, onder verwijzing naar dit schrijven.

Voor uw medewerking zeg ik u bij voorbaat dank.

Het hoofd van het afwikkelingsbureau.

5. Het verbouwen van groenten door volkstuinders

In de loop der vorige week heeft de secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij een circulaire aan de gemeentebesturen gezonden, waarin er aan werd herinnerd, dat ten dienste van de voedselvoorziening van ons land tal van maatregelen zijn genomen, ten einde de bodemproductie zo hoog mogelijk op te voeren.

Gewezen werd op de wenselijkheid, dat de gemeentebesturen alle medewerking verlenen om gronden, waarover zij de beschikking hebben, ten volle voor de verbouw van voedingsgewassen in aanmerking te doen komen.

Deze circulaire is het onderwerp van bespreking geweest door het college van regeringscommissarissen. Naar wij vernemen, stelden zij zich op het standpunt, dat het verbouwen van groenten door volkstuinders minder gewenst is. Iets anders is het wat betreft het verbouwen van late aardappelen en bruine bonen. De teelt van groente vergt veel zorg en levert dikwijls een teleurstelling op, terwijl een betrekkelijk grote hoeveelheid kunstmest moet worden aangewend. Daar de kunstmest is gedistribueerd, levert dit reeds een moeilijkheid op. Bovendien is de toestand zo, dat op het moment dat de volkstuintjes hun groentenoogst zullen geven, er ook voldoende aanvoer zal zijn van den beroepsteler. Daartegenover vragen late aardappelen en bruine bonen weinig mest, terwijl de oogst hiervan, in tegenstelling met groenten, zelden of nooit mislukt.

6. Brandstoffengebrek op het platteland.

Naar aanleiding van de moeilijkheden, welke de brandstoffenvoorziening bepaaldelijk ten plattelande ondervindt, heeft de secretaris-generaal van Handel, Nijverheid en Scheepvaart zich beraden, hoe daaraan zoveel mogelijk kan worden tegemoet gekomen. In verband hiermee is aan de burgemeesters het volgende in overweging gegeven:

Voor zover de bevolking door gebrek aan vaste brandstoffen geen of onvoldoende warm eten kan bereiden, ware uwerzijds te bevorderen, dat een of meer centrale kookgelegenheden worden georganiseerd, b.v. door het beschikbaar stellen van keukens van restaurants, café's, e.d.

Indien daarvoor meer gas of electriciteit zou zijn benodigd dan de toegestane 100 pct. van 1939-1940, zullen de betrokken gas- en electriciteitsbedrijven stellig tot medewerking bereid worden gevonden. Mocht geen gas of electriciteit aanwezig zijn, dan zou de burgemeester zich, met inschakeling van den betrokken districtsadviseur van het rijkskolenbureau, tot den leider van het centraal distributiekantoor te s-Gravenhage kunnen wenden voor een extra toewijzing van vaste brandstoffen voor dit bijzondere doel.

Ook voor het verkrijgen van een voorschot resp. extra toewijzing voor levensmiddelen zal men zich tot den leider van het centraal distributiekantoor kunnen wenden.

Zowel voor het bereiden van warm eten als voor verwarming zou onder leiding van den burgemeester een onderlinge hulpverlening door de bevolking kunnen worden bevorderd. In eventuele hieruit voortvloeiende grote individuele behoefte aan gas, electriciteit of vaste brandstoffen (de laatste uiteraard tot zeer beperkte hoeveelheden) zou dan op dezelfde wijze als hierboven omschreven kunnen worden voorzien.

7. Geestelijk-zedelijke steun aan tewerkgestelden buiten hun woonplaats en in het buitenland en aan hun gezinnen.

De Ned. Herv. Vereniging voor geestelijke volksgezondheid heeft aan de kerkeraden der Ned. Herv. gemeenten een omzendbrief gericht in het belang van hen die arbeid verrichten in ons land in de werkverruimingskampen of in het buitenland en van hun gezinnen. Er wordt in deze brief op gewezen, dat hier een ernstig gevaar voor het geestelijk-zedelijk leven van ons volk dreigt: de ontwrichting van het gezinsleven en in verband daarmede moeilijkheden met de kinderen e.d. Voorgesteld wordt, dat door de kerkeraden bijzondere commissies gevormd zullen worden bestaande uit mannen en vrouwen, welke deze zaak behartigen. De taak der commissies zou dan voorlopig zo samengevat kunnen worden: de adressen verzamelen van de mannen, die elders werk vonden, de achtergebleven gezinnen laten bezoeken vooral met het oog op de geestelijke en paedagogische moeilijkheden, correspondentie voeren op de een of andere wijze en een adviesbureau openen, waarin ook sociale vraagstukken ter sprake kunnen komen. De vereniging heeft zich reeds in verbinding gesteld met de Synode der Ned. Herv. Kerk op dit punt en met de Prot. Chr. Centrale voor Werklozenzorg.

Een heldenfamilie

Op 18 Februari was het het feest van H. Simeon. Het is maar een klein feest. Liturgisch heet het maar „simplex". Het missaal bevat maar een paar woorden over hem. De toelichting zegt: „Hij was bisschop van Jeruzalem na zijn broer Jacobus den Mindere en hij werd op honderdentwintigjarige leeftijd onder Trajanus gekruisigd, waarschijnlijk op 18 Februari 106."

Een paar regels maar. Maar welk een man! Welk een leven! Welk een familie!

Een man, die als grijsaard van honderdtwintig jaar „na vele folteringen" zegt het brevier — en dat betekent iets! — aan een kruis geklonken wordt en als gekruisigde sterft! Een man, die op een leeftijd van honderdentwintig jaar handen en voeten doorboord krijgt en sterft als Christus: een een kruis.

Er welk een leven!

Na de marteldood van zijn broer Jacobus, meer dan een halve eeuw geleden, was hij opperherder van de Kerk van Jeruzalem geworden. En onder zijn bestuur had de uittocht der Christenen plaats uit het H. Land.

Bijtijds herinnerde Simeon zich Jesus' woorden: „Wanneer ge Jeruzalem door legers ziet ingesloten, weet dan, dat haar verwoesting nabij is. Laten zij, die in Judea zijn, dan naar de bergen vluchten; die binnen de stad zijn, moeten er uit trekken. . ."

En Simeon riep zijn Christenvolk bijeen.

Waar zou men heen gaan?

De bergen in, had Jesus aangeraden.

Men koos de Overjordaanse heuvelstreek ten Oosten van Jeruzalem.

En men besloot te verhuizen naar Pella.

Het werd een evacuatie op grote schaal: héél het Christenvolk trok weg, onder leiding van den bisschop.

Dat had hij meegemaakt, Simeon, hij, die de bisschop was.

In het jaar 70 viel de stad.

Maar ook dat was al weer tientallen jaren geleden . .

En die jaren, die vele jaren, groeide Simeon naar het kruis toe.

Dat kruis werd hem gegeven, toen hij honderdentwintig jaar was.

Toen pas mocht hij geheel „naar Christus toe sterven".

Welk een familie was dit!

Simeon's broer, Joseph, was één van Jesus' leerlingen.

Zijn andere broer, Jacobus, was apostel, bisschop en martelaar.

Hem hadden de hogepriester en zijn raad laten arresteren en gevangen nemen. Men had hem gevraagd naar den gekruisigden Christus. „Hij zit nu aan de rechterhand van den Vader en komt terug op de wolken des hemels," had Jacobus fier gezegd. Men had hem toen het tempeldak afgeworpen en een lakenvolder had hem beneden de doodslag toegebracht met een knots.

Zijn derde broer, Judas, was ook apostel, ook martelaar. Die had in Egypte en Perzië gemissionneerd en was daar als geloofsheld gestorven. Zijn kleinzonen hadden onder Domitianus nog terecht gestaan: Ze waren in hechtenis genomen als verwanten van Christus en dus gevaarlijke kroonpretendenten, vond de jaloerse Domitianus. Maar het waren twee boeren. Eenvoudige landbouwers waren het, open van blik, stroef van gebaren, simpel en eerlijk. „Wij bezitten met meerderen samen een klein bouwland, wij moeten hard werken," hadden ze gezegd. En ze hadden hun handen getoond: eeltige, grove werkmanshanden, met groeven en bulten en kneuzen. Ze waren vrij gelaten.....

— — — — — — — — — — — — — —

Welk een familie was dit!

Twee kinderen bisschop, drie zonen martelaar!

Wie waren dan de vader en moeder van deze helden?

Het waren Alpheus Cleophas en Maria!

— — — — — — — — — — — — — —

Zie, deze Cleophas was een der Emmausgangers. Zijn hart was brandend in hem geweest, zoals hij zelf verteide, toen hij met Christus mocht wandelen op de weg. Wiens hart eenmaal brandend is voor Christus, die kan niet zijn alsof hij Hem niet gekend had. Wie Hem eenmaal herkende aan „het breken des broods", die kan niet meer leven, alsof hij Hem nooit ontmoet had. Cleophas had Christus gevonden. En dat is hem tot zegen geworden in zijn vier uitverkoren kinderen: in Joseph, in Judas, in Jacobus, in Simeon.

En hun moeder? Dat was de Maria van onder het kruis. Dat was een dier moedige vrouwen, die met de H. Maagd de Calvarieberg betrad en bleef tot het einde. Van haar staat geschreven: „Bij het kruis van Jesus stonden Zijn Moeder en Maria van Cleophas en Maria Magdalena." En zij staat nader aangeduid als „de zuster Zijner Moeder".

Ja, die Maria, de vrouw van Cleophas, was een bloedverwante van de H. Maagd en dus ook aan Jesus verwant. Haar kinderen zijn „de broeders (dat wil zeggen neven) des Heren", die het Evangelie ons vermeldt.

— — — — — — — — — — — — — —

Welk een familie: een heilige vader en moeder: Cleophas en Maria. Vier heilige zonen: Joseph, Judas, Jacobus, Simeon.

Ach, hoe groot, hoe heilig, hoe rijk is de Kerk dat zij een held uit zulk een geslacht, een Simeon, bisschop en martelaar, in een simpel simplex-feestje vieren kan! De eeuwigheid is te kort om de overvloed van feestvreugde uit te jubelen, die vervat ligt in ons geloof.

p. P. P.

Kou - Kou - Kou

Door hun kou, koorts en pijnuitdrijvende werking helpen hierbij altijd veilig en vlug een poeder of cachet van Mijnhardt te Zeist. Mijnhardt's Poeders per stuk 8 cent. Doos 45 cent. Cachets, genaamd „Mijnhardtjes" Doos 10 en 50 cent

Voorwaarts

De Duitse Reichsnährstand als corporatieve organisatie

I

(Dr. H.) Om twee redenen is een studie van de „Reichsnährstand" belangwekkend.

Ten eerste in verband met het op 30 November j.l. uitgevaardigde besluit betreffende de vervreemding van landbouwgronden in Nederland. De doelstellingen, welke uit dit besluit spreken, komen overeen met die van de Reichsnährstandorganisatie.

Ten tweede beantwoordt de Reichsnährstand meer dan de andere Duitse instellingen op sociaal-economisch gebied aan de ideale voorstelling van een beroepsstand. Sedert 1933 zijn in Duitsland voor de verschillende groepen van het bedrijfsleven verschillende organisaties in het leven geroepen, die wel enige gelijkenis vertonen met een corporatieve inrichting der maatschappij, maar alle wijken daarvan in wezenlijke punten af. De Reichsnährstand echter komt daar het dichtste bij. Daar ook in Nederland thans zo veel stemmen opgaan om het bedrijfsleven op corporatieve leest te schoeien, is het belangwekkend de verschillende kwesties, die daarmee samenhangen, eens aan de hand van een concreet voorbeeld te bespreken.

De Reichsnährstand is de organisatie van de boerenstand en van de landbouw: twee begrippen, die elkaar niet dekken. Tot de Nährstand behoren, volgens de wet van 13 September 1933 en de op grond daarvan uitgevaardigde verordeningen, alle eigenaars, vruchtgebruikers, pachters en verpachters van boeren- of landbouwbedrijven in het Duitse rijk, alsook degenen, die als leden van het boeren- of landbouwersgezin, of als arbeiders, kantoorbedienden in de landbouw op permanente wijze werkzaam zijn. Verder de verenigingen in de landbouw of onder landbouwerskringen werkzaam, zowel de verenigingen, die zich op vakgebied bewegen als dezulke, welke meer algemene of culturele doeleinden nastreven; voor zover deze verenigingen bij de „Nährstand" zijn ingelijfd (dat is met name met de coöperatieve landbouwverenigingen geschied) en tenslotte de natuurlijke en rechtspersonen, die in het Duitse rijk groot- of kleinhandelaars, be- of verwerkers zijn van landbouwproducten.

Wat in deze opbouw opvalt is de uitgesproken tendenz tot gesloten-heid. Niet alleen de zelfstandige beoefenaars van het landbouwbedrijf behoren er toe, maar ook de onzelfstandige. Voor 'n corporatieve maatschappij-inrichting is dit punt van essentiële betekenis. Want deze gaat uit van het beginsel, dat allen, die in de samenleving een bepaalde functie vervullen, op grond van deze functie georganiseerd dienen te worden. Of men deze functie in een zelfstandige of een afhankelijke positie bekleedt, is van secundaire betekenis (in tegenstelling dus met de klassenmaatschappij, waar juist deze omstandigheid de afscheiding bepaalt). Op allen, die aan de vervulling van een bepaalde maatschappelijke functie meewerken, zij het als ondernemer, als kapitaalverstrekker, als arbeider of kantoorbediende, rust de plicht er toe bij te dragen, dat deze functie zo goed mogelijk ten bate van de samenleving vervuld wordt. Correlatief daarmee hebben ze ook het recht in ruil voor deze medewerking een rechtvaardig aandeel in het product der maatschappelijke samenleving, m.a.w. een passend loon te ontvangen.

In de Duitse Nährstand zijn dan ook allen, die in de landbouw werkzaam zijn, ongeacht hun positie, verenigd. Dit is niet het geval met de nieuwe Duitse standsorganisatie voor het ambacht, waarbij de gezellen en leerlingen der ambachtsbedrijven niet in de plaatselijke afdelingen en de hogere geledingen zijn opgenomen. En ook is dit niet het geval ten aanzien van de bedrijfsorganisatie voor Handel, Nijverheid en Verkeer, welke alleen de ondernemers en de ondernemingen omvat. Alleen in het Duitse Arbeidsfront zijn zowel de patroons als het personeel der bedrijven verenigd, maar het Duitse Arbeidsfront heeft vooral een taak van opvoedend karakter en is niet bevoegd tot regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden of van markt- en prijsverhoudingen en in dit opzicht verschilt het wezenlijk van een beroepsstandenorganisatie. Overigens is de Reichsnährstand corporatief (dat wil zeggen: als corporatie; dus niet de leden individueel) bij het Duitse Arbeidsfront aangesloten.

Niet echter alleen de zelfstandige en onzelfstandige beoefenaars van het landbouwbedrijf of het boerenvak zijn in de Reichsnährstand opgenomen, maar ook de personen en ondernemingen, die handel drijven in landbouwproducten (zowel de groot- als de kleinhandel) en zij, die hun beroep maken van de bewerking of verwerking van landbouwproducten, met andere woorden dus de handelsondernemingen en industriële bedrijven, voor zover deze met landbouwproducten te maken hebben.

De reden, waarom ook deze bedrijfstakken bij de Nährstand ingedeeld zijn (dat wil zeggen onder de markt- en prijsregelingen daarvan vallen; overigens behoren ze tot de bedrijfsorganisatie voor Handel, Nijverheid en Verkeer) is, dat regelingen van markt- en prijsverhoudingen voor de bodemproducten alleen ondoeltreffend zijn; want ze kunnen dan doorkruist en in de war gestuurd worden door toestanden (overbezetting van het bedrijfsapparaat enz.) in de industrie of handel van landbouwproducten. Het doel van de Reichsnährstand, namelijk tot zegen van het Duitse volk een eigengeërfde boerenstand te scheppen, die in het landbouwbedrijf een behoorlijk bestaan kan vinden, zou dus een fata morgana blijven.

Van de coöperatieve verenigingen, die bij de Nährstand zijn aangesloten, moeten met name de credietverenigingen (Raiffeisenkassen) genoemd worden. Het vraagstuk van de credietvoorziening, van zo'n essentieel belang voor de landbouwstand, kan daardoor ook in het raam van een alomvattende regeling en verzorging der landbouwbelangen worden opgelost.

De Nährstand is een publiekrechtelijk lichaam, dat autonoom de landbouwaangelegenheden regelt (onder toezicht van de staat). In deze termen omschrijft de eerste verordening tot voorlopige opbouw van deze stand, het karakter ervan.

Ook dit rechtskarakter beantwoordt aan de voorstellingen, die de theoretici der beroepsstandenorganisatie daaromtrent geven.

Een beroepsstand dienst een publiekrechtelijk karakter te hebben. Zijn regelingen dienen allen, die in de betreffende bedrijfstak werkzaam zijn, te binden. Want zo alleen kan de taak vervuld worden, die op de beroepsstand rust, namelijk te zorgen dat de betrokken bedrijfstak zo goed mogelijk ten bate van de gehele samenleving beoefend wordt en dat ze anderzijds alle beroepsgenoten een passend bestaan verzekert. Deze taak betreft niet het belang van enkele individuele mensen, maar van de gehele maatschappij. De vervulling kan dus niet aan de vrije wil (dat wil zeggen aan een privaatrechtelijke overeenkomst, gelijk die tussen de leden van een vrije vereniging bestaat) der betrokkenen overgelaten worden, maar de ter cultivering daarvan getroffen regelingen dienen alle beroepsgenoten te binden.

De beroepsstand dient ook autonoom de eigen aangelegenheden te regelen, dat wil zeggen niet als een uitvoeringsorgaan van de staat. Het gebied van zijn werkzaamheid is niet een onderdeel van het terrein, waar de staat rechtens tot ingrijpen en regelen bevoegd is. Het betreft hier eigen aangelegenheden der beroepsgenoten, met de regeling waarvan echter ook wel algemene belangen verbonden zijn. Vandaar autonomie der beroepsstanden, welke uitgeoefend wordt onder controle van de staat.

De taak van de Reichsnährstand omvat, volgens de wettelijke bepalingen, het verenigen van de leden — in het bewustzijn van hun verantwoording tegenover volk en rijk — tot een levenskrachtige steun voor de opbouw, de instandhouding en de versterking van het Duitse volk.

Dit is de taak van de stand tegenover de volksgemeenschap. Ten aanzien van eigen leden heeft de Nährstand tot taak, de behartiging van de belangen van de boerenstand en de landbouw, met inbegrip van de coöperatieve verenigingen, de industrieën die landbouwproducten bewerken of verwerken en de handel daarin. Hij moet de krachten, die zich binnen zijn gebied ontwikkelen en de stromingen die daar ontstaan, met elkaar in overeenstemming brengen en ze op het algemene welzijn richten. In alle kwesties die de boerenstand raken, moet hij de overheid behulpzaam zijn, onder andere door het indienen van rapporten en het aanwijzen van deskundigen.

De Nährstand heeft ook de verplichting om over de standseer van zijn leden te waken. Hiertoe zijn mede de zogenaamde Anerbegerichten ingesteld. (Deze regelen tevens de kwesties die zich voordoen bij de successie van de zogenaamde erfhoeven, welke in hun geheel op één kind of nakomeling overgaan). De bijzitters in deze rechtbanken worden door de instanties van de Reichsnährstand uit de kring van zijn leden benoemd.

Zowel de zorg voor de standseer als het toezicht hierop door eigen rechtsprekende organen zijn typerend voor een corporatieve orde.

* * *

Aan het hoofd van de Reichsnährstand staat de Rijksboerenleider (momenteel is dit ambt met dat van minister van Landbouw en Voeding in één persoon namelijk R. Walther Darré, den schepper van de Nährstand verenigd).

De leider heeft voor de inwendige organisatie van de stand te zorgen. Deze wordt dus niet van staatswege opgelegd, maar op grond van de autonomie vastgesteld. De leider regelt ook de financiële verplichtingen van de leden tegenover de organisatie.

Zowel in de top als in de overige geledingen van deze zeer gecompliceerde stand is het leidersbeginsel doorgevoerd. Dit betekent, dat steeds één man de beslissing neemt en daarvoor verantwoordelijk is. Hij wordt wel terzijde gestaan door adviserende colleges (soms ook ledenvergaderingen) en voor alle belangrijke aangelegenheden moet hij deze raadplegen, maar hij is niet aan het advies gebonden. De hogere geledingen oefenen echter wel contrôle op de lagere uit. De leiders in de hogere organen worden door den minister of den rijksleider benoemd, terwijl die der lagere instanties en geledingen door die van de hiërarchisch hogere benoemd worden.

Het leidersbeginsel is een kwestie van bestuursinrichting. Het is niet een kwestie, waarmee het wezen van een corporatief bestel staat of valt. Het komt er op aan, dat de corporatieve organen zich zelf besturen, dat ze ten aanzien **van de eigen aangelegenheden** zelf een beslissing kunnen nemen; dat hun bevoegdheid niet beperkt is tot het uitbrengen van een advies, terwijl de beslissing door een ambtenaar of een orgaan van de staat getroffen wordt. Een eigen orgaan en niet een staatsorgaan moet beslissen. Wat dat eigen orgaan is, vormt een kwestie van secundair belang. Dat kan in een kleine stand de ledenvergadering zijn; in grotere beroepsstanden zal dit meestal een raad zijn, welke dan paritair uit de twee groepen, die zich in een corporatie aftekenen, namelijk de werkgeversgroep en de werknemersgroep, is samengesteld. Maar het doet aan het wezen van een corporatie niets af, als het bestuur ervan naar monarchaal principe is ingericht, dat wil zeggen wanneer één enkele persoon, het hoofd ervan, alleen tot het nemen van beslissingen bevoegd is. Zoals de bestuurs**vorm** het wezen van de staat niet raakt, zo is dit ook ten aanzien van de beroepsstand het geval. Welke bestuursvorm het beste is, hangt van de traditie van een land en van de aard van het volk af. Op dit gebied liggen de verhoudingen in het ene land dikwijls anders dan bij zijn buur.

Maar keren wij thans weer tot de „Reichsnährstand" terug.

In de centrale leiding wordt het hoofd terzijde gestaan door het bureau van zijn staf, dat hem behulpzaam is in alle kwesties, die de stand in zijn geheel raken en door het bestuursbureau, dat de verschillende onderdelen van de taak van de Nährstand behartigt. Dit bestuursbureau omvat onder andere een hoofdafdeling voor organisatie en algemeen bestuur, een hoofdafdeling voor het beheer der financiën en een voor pers, voorlichting en propaganda. Verder zijn er nog drie zogenaamde hoofdafdelingen.

De eerste daarvan behandelt de aangelegenheden van de in de landbouw werkzame mensen. Zij is onder andere belast met de uitvoering van de Erfhoevewet en de wet tot vorming van een nieuwe Duitse boerenstand.

HET VERLOSSENDE ANTWOORD OP KWELLENDE VRAGEN

Moderne Apologetische Encyclopedie

door

Prof. F. Otten en Prof. J. Verhaar

De grote vraagbaak voor het katholieke huisgezin. Standaardwerk 400 blz. groot formaat

Nog slechts in prachtige band f 4,10

In de boekhandel en bij

URBI ET ORBI, ONDIEP 6, UTRECHT

Giro 315927

Bij besluit van den waarnemend secretaris-generaal van Sociale Zaken is wijziging gebracht in het werkloosheidsbesluit 1917, waardoor o.m. het aantal leden van de rijkscommissie van advies voor de werkloosheidsverzekering van ten minste twaalf is verminderd tot ten minste zes leden.

Voor het tijdvak 1 Januari 1941 tot en met 31 December 1943 is het aantal leden gebracht op acht.

Benoemd zijn de leden: H. de Bordes, Bussum, voorzitter; Anth. Folmer, 's-Gravenhage; mr. dr. F. L. G. Z. M. Vonk de Both, Laren (N.H.), plaatsvervangend voorzitter; mr. F. W. R. Wttewaall, Deventer; A. Vermeulen, Badhoevedorp; mr. A. L. Leliveld, Warmond; H. J. Kuiper, Utrecht en A. Stapelkamp, Utrecht.

Plaatsvervangende leden: J. Schouten, Rotterdam; P. A. Colijn, Alphen a. d. Rijn; dr. L. J. M. Beel, Eindhoven; W. Wagenaar, Den Haag; G. B. Klein, Amsterdam; J. Jeronimus, Utrecht; J. A. Schutte, Utrecht en H. Amelink, Utrecht.

* * *

In de eerste dit jaar gehouden vergadering van de dagelijkse besturen der drie centrale landbouworganisaties droeg de voorzitter van de Katholieke boeren- en tuindersbond de functies van voorzitter en secretaris der C.L.O. over aan de heren H. D. Louwes en dr. K. Molhuysen, zijnde de voorzitter en de secretaris van het Ned. Landbouw-comité. Het centraal secretariaat voor land- en tuinbouw is dus voor 1941 gevestigd: Z.O. Buitensingel 234a te 's-Gravenhage.

* * *

Het Ned. Landbouw Comité bereidt plannen voor om voor het gehele land te komen tot organisatie van al zijn leden in werkgeversgroepen en wel in landelijk verband, teneinde in staat te zijn een landelijke collectieve arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Soortgelijke plannen bestaan ook bij de besturen van de Christelijke en Katholieke boeren- en tuindersbonden.

De Hollandse Mij van Landbouw heeft zich reeds tot werkgeversorganisatie omgevormd. Het bestuur van de Friese Mij van Landbouw stelt aan de binnenkort te houden algemene vergadering voor, over te gaan tot zodanige wijziging van de statuten, dat de vereniging de bevoegdheid krijgt van behartiging van werkgeversaangelegenheid en wel door het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten.

* * *

De secretaris-generaal van Waterstaat heeft:

a. te rekenen van 1 November 1940 aan E. Enthoven te Baarn op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van de Spoorwegraad, met dankbetuiging voor de in die betrekking bewezen diensten;

te rekenen van 1 December 1940 aan I. J. Spanjaard Dzn te Hengelo op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van de Spoorwegraad, met dankbetuiging voor de in die betrekking bewezen diensten;

b. tot 1 Juni 1942 benoemd tot leden van de Spoorwegraad: A. Ledeboer te Almelo, lid van de afdeling grootbedrijf van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Twente en C. D. van Vliet, voorzitter van de Algemene Bond van forenzen te Bussum, tot dusver plaatsvervangend lid.

* * *

Bij beschikking van den secretaris-generaal van Waterstaat zijn benoemd tot lid en voorzitter van de raad van beroep voor het mijnwezen mr. dr. W. A. J. M. van Waterschoot van der Gracht te Bergen (N.H.) en tot plaatsvervangend lid van die raad prof. dr. J. A. A. Mekel te Delft.

De vereniging Nederlands Fabrikaat heeft een overzicht samengesteld van nieuwe fabrikaten, welke de Nederlandse nijverheid in de loop van 1940 is gaan vervaardigen. De lijst geeft een beeld van de ondernemingsgeest, welke ook in het afgelopen jaar in ons bedrijfsleven heerste. Een belangrijke plaats daarin wordt ingenomen door onze metaalindustrie.

* * *

Het bestuur der N.V. Staalwerken De Maas heeft besloten een interim-dividend van 10 pct. uit te keren. Er werd in September reeds een interim-dividend van 10 pct. uitgekeerd.

* * *

In Winterswijk is overleden de heer J. B. te Siepe, die vele jaren voorzitter is geweest van de afdeling Winterswijk van de N.A.P.B., bestuurslid van de algemene bedrijfsvereniging voor de Bouwbedrijven en lid van de arbitrage-commissie. Hij was tevens lid van de onderhandelingscommissie voor de collectieve arbeidsovereenkomsten voor de bouwbedrijven. In „De R. K. Bouwvakarbeider" herdenkt (A—n) bondsvoorzitter Andriessen den overledene o.m. als volgt:

„Het is wel snel gegaan en met den heer Te Siepe is heengegaan een van die rustige figuren, met wien het een genoegen is de belangen van het bedrijf en de daarin werkenden te bespreken. Hij pleegde nimmer lange redevoeringen te houden; schijnbaar onbewogen hoorde hij de discussies aan, doch die rust deed hem de belangen, welke hij te behartigen had, nimmer uit het oog verliezen. Deze belangen zijn niet eenzijdig; er konden meningsverschillen zijn, doch de heer Te Siepe bleef open oog houden ook voor de belangen der arbeiders."

* * *

De maand December van het afgelopen jaar heeft voor de R. K. Bouwvakarbeidersbond als resultaat opgeleverd, dat 36 jeugdleden als lid van de bond werden ingeschreven. Over het hele jaar 1940 traden niet minder dan 592 leden beneden de 23-jarige leeftijd tot de bond toe. Dit cijfer getuigt, dat in deze bond begrepen is welke belangen er worden gediend door het organiseren der bouwvakjeugd! Bravo jongelui!

* * *

In de R.K. Fabrieksarbeidersbond heeft de oprichting plaats gehad van twee nieuwe afdelingen: één in Zuid-Holland, n.l. in Bergschenhoek en één in Overijsel: Ootmarsum.

* * *

Leeftijd en bijzondere omstandigheden hebben den secretaris van de afdeling Amersfoort van de R. K. Bond van Spoor- en Tramwegpersoneel „St. Raphaël", den heer J. P. van den Bos, genoopt te bedanken als bestuurslid van deze afdeling. Dertig jaar is hij bestuurslid geweest en al die tijd — behalve van Mei 1915 tot Mei 1919, toen hij voorzitter en penningmeester is geweest — heeft hij de vereniging als secretaris gediend. Vanaf 17 leden is de afdeling uitgegroeid tot 221 leden per ultimo 1940, terwijl er jaren zijn geweest dat er circa 300 leden waren. In die jaren is er heel veel voor de spoormannen bereikt en zeker is, dat Van den Bos daarin een groot aandeel heeft gehad.

Geen wonder, dat hij als goed verenigingsman ook nog andere organisaties met de daad steunde, o.a. de Werkliedenvereniging, de Bouwvereniging St. Bonifacius, de Stille Omgang, 't Mutsaersoord.

Zijn grote verdiensten zijn ondubbelzinnig erkend op zijn jubileum, 24 Febr. 1925, toen hij 25 jaar aan de Ned. Spoorwegen verbonden was en op 2 Juni 1935, toen hij 25 jaar bestuurslid was van de afdeling Amersfoort.

* * *

Direct na de oorlog trad voor de sigarenindustrie een geheel andere toestand in. Er kwam meer vraag dan aanbod, en wat vooral van belang was, daarmede stegen de prijzen van het product belangrijk; het goedkope fabrikaat verdween geheel van de markt, zodat er weer een behoorlijke winst in deze industrie gemaakt werd.

Voor de sigarenmakers volgde hieruit een automatische loonsverhoging, welke was voorafgegaan door verhoging van 5 pct. door het stijgen van het indexcijfer. Deze verhoging van loon was een welkome en dringende noodzakelijkheid.

Voor de werkmeesters was echter niets geregeld en als ooit het gebrek aan een collectieve regeling zich deed gelden, dan was het nu. Veel firma's gaven hun werkmeesters loontoeslag en verhogingen, maar velen deden dit niet. Het hoofdbestuur van de R. K. Bond van Werkmeesters heeft stappen gedaan om in contact te komen met de patroonsorganisaties, om verbetering te krijgen in de rechtspositie van den werkmeester, doch met een antwoord: dat er wel wat anders te doen was dan zich met hen te bemoeien, werd deze poging van de hand gewezen.

Thans heeft het centraal bureau voor de sigarenindustrie er in toegestemd een bespreking toe te staan met de drie samenwerkende werkmeestersorganisaties. Het bestuur ziet thans met belangstelling uit naar de resultaten van deze bijeenkomst.

* * *

De kring Den Bosch van de R. K. Bond van Werkmeesters deelt het overlijden mee van „een oud-gardist", den heer H. Th. de Kort, die zich als secretaris van deze kring in de jaren 1923—1928 vele verdiensten heeft verworven. Bovendien is de overledene nog enige jaren lid geweest van het hoofdbestuur.

Het dagblad Het Huisgezin, waarvan hij de technische leider was, herdacht hem zeer loffelijk, waarbij wij ons gaarne aansluiten. Hij ruste in vrede!

* * *

Het zal onze lezers zeker interesseren, dat aan den heer J. W. Robijns te Amsterdam, bij zijn afscheid als voorzitter van de afdeling Amsterdam van de R.K. Bond van P.T.T.-personeel „St. Gabriël" de pauselijke onderscheiding „Pro Ecclesia et Pontifice" is uitgereikt.

De heer Robijns was 27 achtereenvolgende jaren voorzitter van deze afdeling. Een onderscheiding dus, die ook wel verdiend is!

* * *

Wij vernemen dat het herdenkingsfeest van het 20-jarig bestaan van de R. K. Volksbond in Heilo (diocees Haarlem) tot nader order is uitgesteld.

* * *

De Credo Pugno-club van de afdeling Delden (diocees Utrecht) heeft ongeveer 300 thermometers van het Kanunnik Van Schaikfonds geplaatst. Een pracht-prestatie in deze kleine gemeente! Welke grotere gemeente neemt aan Delden een voorbeeld?

* * *

De Utrechtse gemeenteraad heeft zijn goedkeuring gehecht aan een voordracht tot de bouw van 200 arbeiderswoningen.

Er werd deswege een crediet, groot *f* 897.000, verleend.

* * *

Reeds geruime tijd geleden is door het bestuur der R.K.W.V. in Oss een schrijven verzonden aan de betrokken instanties om te komen tot een verhoging van het uurloon in de werkverschaffing. Tot op heden echter mocht het bestuur nog geen antwoord ontvangen op zijn schrijven.

Wij vertrouwen echter, dat de bevoegde autoriteiten wel aanleiding zullen vinden om tot verhoging van het uurloon over te gaan, daar dit belangrijk lager is dan het gemiddelde uurloon in de vrije bedrijven.

* * *

Aan de honderden kinderen die in de loop der jaren op Mooi Gaasterland werden verpleegd, hun ouders, de comité's Volksgezondheid en allen, die belang stellen in dit koloniehuis, berichten wij, dat de eerwaarde moeder Urbina ernstig ziek is en in het Bonifacius-hospitaal te Leeuwarden is opgenomen.

Haar toestand was van die aard, dat zij van de laatste H.H. Sacramenten moest worden voorzien. Gelukkig luidden de laatste berichten wat gunstiger.

Wij hopen, dat zij voor dit koloniehuis behouden moge blijven en verzoeken alle lezers een gebed voor haar te willen storten.

* * *

In Woerden zal spoedig tot oprichting van een Credo Pugno-club worden overgegaan. In de jongste vergadering van de afdeling Woerden van de R. K. Volksbond is namelijk meegedeeld, dat zich hiervoor reeds verschillende leden hadden opgegeven.

URBI ET ORBI

„Zóó hoört het"

door

TOOS POST

In keurig bandje f 1,25

3e druk

Een boekje over de étiquette, maar dan één waarvan **P. Hier. Rongen O. C. R.** schrijft: „Neemt en leest. Het zal een verfrissing, een verfijning worden voor héél Uw doen en laten."

In den boekhandel en bij

URBI ET ORBI

Ondiep 6 - Utrecht

Giro 315927

Op 31 Januari gingen 77 leden van de R.K.W.V. te Oss naar Huize Loyola te Vught om een retraite te gaan houden. Wij feliciteren de initiatiefnemers met dit succes.

Het plechtige sluitingslof werd gecelebreerd door den zeereerw. heer dr. B. van Welie, aalmoezenier van de Arbeid te Oss.

Welke werkliedenvereniging laat zich door het initiatief aanmoedigen onder haar leden ook een actie te houden, teneinde met enige tientallen een retraite te gaan houden?

* * *

Uit het diocees Roermond wordt gemeld, dat er geen dag voorbij gaat of er worden enkele opgaven ontvangen van de eerste resultaten van de „Rerum Novarum"-actie over de maand Januari. Volgens de tot nu toe ingekomen opgaven werden in Januari reeds over de 125 nieuwe leden aangeworven.

De inzet is dus prachtig!

Indien deze actie in de komende maanden door alle afdelingen wordt bestendigd, zal het eind-resultaat een ongekend succes worden! Dat zal de waardigste en dankbaarste herdenking van „Rerum Novarum" zijn.

* * *

De R. K. Bond van Handels-, Kantoor- en Winkelbedienden werkt met ijver voort aan zijn 10.000-actie. Vanaf 1 Januari j.l. tot en met 8 Februari j.l. werden in totaal 200 nieuwe leden ingeschreven. Een mooi resultaat in een periode van ongeveer vijf weken! Heerlen sloeg met 64 inschrijvingen het record!

* * *

Het vijftigjarig bestaan van de afdeling Amsterdam van de R. K. Bakkersgezellenbond is Zondag 16 Februari in een goed geslaagde vergadering in het clubhuis „Joannes Roothaan" aldaar herdacht. Verbondsvoorzitter De Bruijn inspecteerde in een uitvoerige rede het fundament van de afdeling en constateerde, dat de katholieke Arbeidersbeweging klaar is voor haar nieuwe taak in een nieuwe tijd. De centraal-adviseur, dr. A. A. Olierook belichtte het vakbondsprinciep: in het stoffelijke het Goddelijke vinden.

De heer Evers moest de goedbezochte vergadering in kennis stellen van het treurige nieuws, dat de oud-bondsadviseur, pater Van den Bosch van de laatste H.H. Sacramenten is voorzien.

* * *

Nog enkele weken en we staan voor het feest van Sint Joseph, den patroon van de arbeid. Een feest, dat zich wel bijzonder eigent om onze dagelijkse arbeid onder de bescherming van dezen arbeidersvriend te stellen.

Nu is het waar, men behoeft daarvoor niet de feestdag of de dag van het beschermfeest te kiezen. Maar het is nu zachtjesaan bij ons ingeburgerd, om een dezer feestdagen aan te houden voor de plechtigheid van de zegening van de arbeid, of hier juister uitgedrukt, van het dagelijkse gereedschap.

We behoeven de grote en diepgaande betekenis hiervan niet nader uiteen te zetten. Voor het ogenblik hebben we geen ander doel dan besturen en leden daaraan nog eens te herinneren.

Pieter Bruegel de Oude

HIJ WORDT DE UITBEELDER VAN ZIJN VOLK

Pieter Brueg el de Oude: Boerendansers

De geboorteplaats van Pieter Bruegel den Oude vormt een twistvraag onder de kunstgeleerden, sommigen houden het er voor dat het Breugel bij Eindhoven geweest is, anderen spreken van Breugel bij Breda en tenslotte wordt ook Breugel bij Peer in Belgisch Limburg genoemd. Wij zullen ons hier niet verder over druk maken, vast staat dat Pieter Bruegel een Zuidelijke Nederlander was.

Vorige week zagen we hoe hij rond 1554 in Antwerpen in de leer kwam bij Pieter Coeck van Aelst, een liefhebber van de renaissance. Bruegel, eenvoudige boerenjongen als hij was, zal zich van die geleerdheid en uitheemse dingen wel een beetje afzijdig hebben gehouden en meester Pieter heeft zijn leerling waarschijnlijk ook niet helemaal serieus genomen; hij scheepte hem tenminste op met het baantje van kindermeisje; de jonge Bruegel werd aangewezen om Mayken, het dochtertje van zijn meester zoet te houden, wat hem, dank zij zijn practische geest, niet belette de nodige vakbekwaamheid op te doen.

Toen Bruegel dan ook later van werkkring veranderde en in dienst trad van Jeroen Kock, plätentekenaar en -handelaar in Antwerpen, bleek al ras, dat de zwijgzame boerenjongen beschikte over een grote tekenvaardigheid. Maar het was weer net als voorheen, ook bij Jeroen Kock kwam Pieter Bruegel te land in een internationaal gericht milieu. Romanisme vierde in de werkplaats van Jeroen Kock hoogtij in reproducties van Italiaanse werken.

Meester Kock zag evenwel iets in zijn nieuwen leerling en hij raadde hem dat hij moest gaan zien datgene waarin Jeroen Kock zelf zozeer opging: de Italiaanse kunstproducten.

Het is dan in het jaar 1552 dat Pieter Bruegel een reis onderneemt naar Frankrijk en Italië in welk laatste land hij Rome bezocht en verder doorreisde naar het eiland Sicilië. Het is ook op deze reis, dat de geest van Pieter Bruegel ontwaakt, dat zijn visie op de wereld en de mensen, die later zo'n grote vlucht zal nemen, begint te groeien. Maar alle indrukwekkendheid van het nieuwe ten spijt, Pieter Bruegel vergat in Italië niet, dat hij een Vlaming was. Zo schilderde hij in het landschapsbeeld van de Straat van Messina — de zee-engte tussen het Italiaanse vasteland en het eiland Sicilië — een Val van Icarus, op welk schilderij men den overmoedigen godenzoon met gesmolten vleugels in zee ziet storten, terwijl op de voorgrond 'n Vlaams boertje rustig aan 't ploegen blijft. Ja, dat boertje kon wel Pieter Bruegel zelf zijn, die rustig met zijn eigen arbeid voortgaat, terwijl de geest van de tijd zo hoog streefde en... zo vruchteloos aanfladderde achter een waan, de waan namelijk van met vreemde verworvenheden de eigen aard op te sieren...

Op zijn lange wandelweg door Italië komt Pieter Bruegel tot de ontdekking van het machtige kosmische gebeuren in de natuur, ziet hij de ontzaggelijke universaliteit van het leven der ongerepte aarde en als hij terugkomt van de reis zijn de vele prenten een getuigenis dat hij als een der eerste Vlaamse schilders begrip heeft van het leven der ruimte en het onbegrensde perspectief.

Teruggekeerd in Antwerpen gaat de jonge Bruegel, nu hij de aarde heeft gezien, zwerven onder eigen volk...

Zes jaren volgen er nu van zoeken naar het wezen, de raseigenschappen van het Vlaamse volk, waarnaar zijn boerenhart zozeer getrokken werd. Hij komt in aanraking met den koopman Hans Franckert en het is Van Mander, die in zijn Schilderboeck vertelt over hun beider omzwervingen door het land.

„Met desen Franckert ging Bruegel dikwijls buyten by den Boeren, ter kermis, en ter Bruyloft, vercleedt in Boerencleeren, en gaven giften als ander, versierende van Bruydts oft Bruydegoms bestandt oft volk te wesen. Hier had Bruegel syn vermaek dat wesen der Boeren in eten, drincken, dansen, springen, vryagien en andere kodden te sien."

Het eerste werk na zijn Italiaanse reis is de door Huys voor de prentenhandel van Kock gegraveerde voorstelling: Het ijsvermaak op de Grachten voor St. Jorispoort.

Bruegel tekent de mensen en een vestingpoort van zijn stad en hij staat daarmee met één slag midden tussen zijn volk.

Dat was het wat hij leerde op zijn Italiaanse reis: volk en land in een onverbrekelijk geheel te zien.

Om met Vondel te spreken: d'alleroudste en beste poëten zijn de natuurlykste... behielden den verdienden prijs... Wackere oogen zagen hier door...

Pieter Bruegel, de aandachtige beschouwer wordt de beelder van zijn volk.

Hij gaat de prijs der alleroudsten en natuurlijksten verdienen.

De kunst verbindt hij weer aan haar roeping: dienares der gemeenschap.

AD BEVERS.

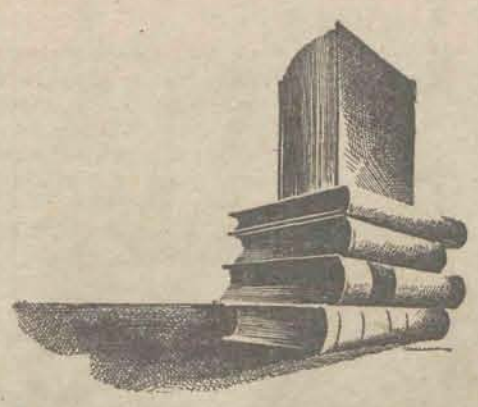

Letterkundige monumenten

VI.

SOPHOKLES' OIDIPOES

Na onze afdwaling in het Egyptisch dodenrijk keren we tot Sophokles, den groten Grieksen tragedie-dichter terug. Zijn Elektra vertelden we reeds, maar nog een ander werk staat op zijn naam dat wereldbekendheid verwierf en hem onsterfelijke roem bracht. Hij dichtte de vreselijke tragedie van Oidipoes. De gruwelijkheid van 't verhaal wordt minstens geevenaard door de kracht van behandeling en de schoonheid van taal, die gepaard gaat met diep zielkundig inzicht en mensenkennis.

Ook de huidige mens kan het niet alleen waarderen, maar zal er sterk van onder de indruk komen. In 1881 voerden studenten van de Harvard-universiteit in Noord-Amerika de tragedie, na een langdurige voorbereiding, in het Grieks op, de taal waarin Sophokles haar schreef. De indruk die zij bij de toeschouwers achterliet, was geweldig; zij waren als verbijsterd, dachten niet aan applaudisseren en gingen zwijgend, diep onder de indruk, heen.

***

Het verhaal heeft de volgende loop.

Koning Laios van Thèbai, een stad in Griekenland ten Noord-Westen van Athene, is gehuwd met Iocastè. Het orakel voorspelt hem, dat zijn zoon zijn eigen vader zal doden en zijn moeder huwen. Daarom laat de koning den zoon met doorboorde voeten te vondeling leggen. (Vandaar de naam Oidipoes = gezwollen voet).

Een herder vindt den jongen en voedt hem op. Oidipoes komt aan het hof van Polubes, koning van Korinthe en groeit daar tot jongeman.

Op 'n goede keer wordt hij voor vondeling uitgescholden en, verontrust, gaat hij het orakel van Delphi raadplegen, dat in Noord-West-Griekenland ligt. Of de herder en zijn vrouw werkelijk zijn ouders zijn, daarover geeft het orakel hem geen uitsluitsel; wel zegt het hem, dat hij zijn vader zal doden en zijn moeder huwen.

Nu hij dit gehoord heeft wil hij niet meer naar huis, naar zijn vermeende ouders, terug, maar gaat op zwerftocht. Op die tocht komt hij in het gezelschap van een reiziger en zijn dienaren. Een twist ontbrandt en op één dienaar na doodt hij het hele gezelschap; de reiziger was koning Laios van Thèbai. Het eerste deel van de orakelspreuk is dus in vervulling gegaan.

De overlevende dienaar brengt de ongeluksmare naar Thèbai, waarheen ook Oidipoes, die niet wist wien hij doodde, trekt. Op de toegangsweg komt hij bij de Sphinx die aan allen die de stad naderen, een raadsel opgeeft. Weten zij het goede antwoord niet, dan werpt de Sphinx hen in de afgrond. Ook Oidipoes wordt het raadsel ter oplossing gegeven. Hij lost het op en daarom stort de Sphinx zichzelf in de afgrond. Zo is Thèbai door Oidipoes' toedoen van een verschrikkelijke bezoeking verlost. De bevrijder der stad krijgt zijn loon; hij mag de koningin Iocastè huwen, hetgeen ook inderdaad geschiedt. Zo is ook het tweede deel der orakelspreuk waarheid geworden en heeft Oidipoes zonder het te weten zijn moeder gehuwd.

***

Vijftien jaar lang gaat alles goed en vier kinderen worden geboren, twee zoons en twee dochters. Dan breekt de pest in de stad uit. En hier begint het eigenlijke toneelspel. De voorafgaande dingen werden bij de Grieken bekend geacht en trouwens tezamen met de gehele inhoud in de proloog, het voorwoord, verteld. De zwager van den koning, Kreoon, trekt naar het orakel van Delphi om raad in te winnen wat de oorzaak is van het uitbreken der pestziekte. Hij krijgt ten antwoord, dat de godheid vertoornd is, omdat nog steeds Laios' dood niet is gewroken.

Oidipoes doet al zijn best den moordenaar te vinden. De blinde ziener Teiresias, dien hij raadpleegt, wijst Oidipoes zelf als den moordenaar aan. Hij gelooft het eerst niet, maar de bijzonderheden over de moord nemen alle twijfel bij hem weg: hij is de moordenaar. Nog weet hij niet, dat hij zijn vader doodde. Men zoekt verder en ontdekt dat hij uit Thèbai afkomstig is en te vondeling was gelegd. Iocastè begint de gruwelijke waarheid te bevroeden. Zij wil hem van verder zoeken afhouden, maar dat mislukt. Hij komt alles te weten en beneemt zich in wanhoop het licht zijner ogen. Iocastè pleegt in waanzin zelfmoord. Oidipoes neemt afscheid en verlaat de stad in gezelschap van zijn dochter Antigonè.

***

Hier eindigt het stuk. Later dichtte Sophokles nog „Oidipoes op Kolonos", een berg in Attikè. Zijn zwager Kreoon heeft, in tegenstelling met de eerste lezing, Oidipoes uit Thèbai verdreven, met goedkeuring van diens beide zonen Etéoklès en Polunikès. Oidipoes vindt in den vreemde onderdak. Hun, die zich over hem erbarmen brengt hij heil, zij die hem verstoten, krijgen ongeluk.

De beide zoons geraken in strijd om de macht over Thèbai. Het orakel zegt dat diegene zal winnen, die Oidipoes aan zijn zijde heeft en dat Thèbai te gronde gaat als het niet in het bezit is van Oidipoes' graf. Kreoon wil Oidipoes een woonplaats geven nabij Thèbai, hetgeen de oude koning weigert; hij doorziet de opzet. De zoons komen om vergiffenis smeken, maar de vader vervloekt hen. Hij vlucht tot Thèseus, bij wien hij sterft en die hem ook begraaft in Attikè. Theseus mag alleen aan zijn opvolger de plaats van het graf meedelen en het graf blijft Athenai (de huidige stad Athene) en Attikè beschermen.

Sophokles

Bij de bron

Cultuur, zo zagen we vorige week, is het samenvattend woord voor het resultaat van de verovering van het menselijk verstand op de omringende natuur. Die definitie is eigenlijk nog onvolledig, want behalve op de hem omringende natuur kan de mens ook invloed uitoefenen op zijn eigen natuur, hij kan zijn eigen lichamelijke en geestelijke vermogens, welke hij van de natuur heeft meegekregen, verbeteren en verdedelen, anders gezegd: cultiveren. En zo spreken we dan ook van lichaams- en zielecultuur.

Nu is er één ding dat we goed in het oog moeten houden, een eigenschap welke onafscheidenlijk behoort tot gezonde cultuur. Die eigenschap is deze: alle cultuur houdt een streven in, het streven namelijk naar een ideaal, dat voor de dragers van een bepaalde cultuur aan de hoogste verlangens voor het leven — hetzij hier of hiernamaals — voldoet. Dat spreekt vanzelf, want het is een algemeen menselijke eigenschap om het leven zo gelukkig mogelijk te leven en het is juist deze drang welke aan de cultuur het aanzijn geeft. Dat zagen we vorige week al in ons voorbeeld: onze schipbreukeling stelde enkele cultuurdaden, hij maakte zich namelijk een bed en een veilig thuis, om zo goed mogelijk te kunnen leven.

De cultuur beperkt zich echter niet enkel tot voeding, kleding en woning, maar strekt zich uit over alle levensgebieden, zowel waar het betreft de persoonlijke mens alsook de samenleving van de mensen onderling.

Niet alleen het in grotere mate verbouwen dan de natuur eigener beweging zou schenken, van een bepaald gewas — zeg graan — is cultuur, maar ook de handel daarin, het verwerken van de grondstof. En ook het geld is een verworvenheid der cultuur, het is een middel om de goederen der wereld uit te wisselen.

We kunnen besluiten, dat het gehele apparaat der menselijke samenleving cultuur is, al laten we nog in het midden of die cultuur goed dan wel slecht is. Maar als dan alle cultuur het streven inhoudt naar de ideale levensstaat, dan moet het voor ons duidelijk zijn, dat de godsdienst, de beleving van de Goddelijke Wet, de grondslag en de stuwkracht is van de ware cultuur.

De menselijke samenleving is immers niet enkel gebouwd op stoffelijke belangen. Er leeft in ieder mens persoonlijk een geestelijk beginsel, dat ons boven-stoffelijke, dat is geestelijke idealen doet bestreven. Alle werkdadigheid in deze geestelijke sfeer noemen we hogere cultuur, terwijl de werkdadigheid in het stoffelijke lagere cultuur genoemd wordt.

Het is duidelijk, dat de lagere cultuur een middel moet zijn om de hogere cultuur zo goed mogelijk te verwezenlijken; denk aan het woord van St. Thomas van Aquine, dat een zekere mate van stoffelijke welstand nodig is om het geestelijk einddoel te bereiken.

Beginnend bij de persoonlijke zielecultuur, zal de levensbeschouwing de gehele cultuur moeten doordringen, want wie zijn leven richt op het hoogste doel, zal ook zijn handelingen, die niet hem zelf, maar iets buiten hem tot voorwerp hebben, met dit doel doen harmonieren.

De beste voorwaarde nu voor een ideale cultuur is, dat alle deelgenoten van de samenleving eenzelfde geestelijk ideaal hebben. In de Middeleeuwen was dat het geval, toen was de samenleveing één in het Katholieke Geloof. De Middeleeuwen, al kenden ze dan nog niet die vlucht der techniek als onze tijd, waren de periode van hoge cultuur. En waarom nu juist in die tijd de kunst zo'n hoge vlucht nam, zullen wij volgende keer zien.

THEO RETICUS.

Tien jaar JONG

De allereerste en allervoornaamste taak is de
degelijke, principiële, katholieke mannen.

Spreekkoor op het J.W.-congres te Nijmegen

Groei en actualiteiten

„Tien, dat zijn de kinderjaren", zo begon een gedichtje in ons taalboekje, dat wij op de lagere school gebruikten.

En inderdaad, de tien eerste jaren van een dreumes zijn slechts het begin. Er kan nog van alles uit groeien, er kan nog veel aan veranderd en verbeterd worden. Het is nog slechts een begin, een periode van tasten en zoeken, van proberen en herbeginnen.

Toch zeggen grote geleerde mannen, dat de eerste levensjaren van beslissende betekenis zijn voor het verdere leven. In het practische leven proberen de ouders, die met belangstelling en liefde de gang van de eerste dreumesjaren hebben gevolgd, uit zijn karaktertrekken, zijn eigenschappen, zijn daden en gewoonten, zich reeds een voorstelling te maken, van wat er van den kleinen boy worden zal, wat hij zal gaan betekenen voor ouders, kerk en gemeenschap.

Wij hebben reeds een en ander over de J.W.-beweging verteld. Morgen (Zondag 23 Februari) echter is het eigenlijke feest van het 2e lustrum en daarom hebben we deze rubriek opnieuw aan de feesteling gewijd. Er zullen er bij deze gelegenheid ook nu velen zijn, die uit het werken en de neigingen van de tienjarige willen aflezen, wat in de toekomst van hem verwacht kan worden. De mannen onzer katholieke arbeidersbeweging zullen zich ongetwijfeld afvragen, of de morele en materiële hulp van het verleden, voor de toekomst vruchten zal afwerpen.

Een kort, al zal het dan zijn een onvolledig overzicht over de afgelopen tien jaren, zal velen in onze arbeidersbeweging tot vreugde en vertrouwen stemmen, omdat er redenen te over zijn met optimisme die toekomst tegemoet te zien.

Bij de beoordeling van wat zich in een artikel als dit laat verwerken, moeten wij echter wel in het oog houden, dat wij slechts een greep kunnen doen uit datgene wat aan tastbare activiteiten en daden is verricht, terwijl uiteraard de vormende waarde voor de arbeidersjeugd slechts met enkele voorbeelden kan aangegeven worden. Bovendien moeten wij blijven binnen het raam van „10 jaar nationaal verband", zodat het werk van diocesane bonden, kringen, afdelingen en secties onbesproken moet blijven.

Wat de lezers van Herstel allereerst interesseert is natuurlijk de vraag: „Wat betekent de jonge arbeidersbeweging voor de beweging der ouderen?"

Vooraf moet gezegd worden, dat de J. W. zich sterk verbonden voelt, ja zich één weet met de beweging der ouderen. Dat blijkt trouwens volkomen uit het beginselprogram, dat vóór 10 jaar als eerste werk van het J.W.-Verbond werd samengesteld, terwijl ook reeds in 1931 ruim 3000 J.W.-ers aanwezig waren op het 6 September Congres.

Dat blijkt ook uit het feit, dat 't Bureau van het Nationaal Verbond steeds bij de ouderen onderdak vond. Duizenden leden vonden via de J.W. hun weg naar de stands- en vakorganisatie der ouderen. Zeker, de leiding is over dit laatste nog niet helemaal tevreden. Het ideaal is immers, dat allen in de beweging der ouderen zullen overgaan, dat alle J.W.-ers tevens lid van hun vakorganisatie zijn. Dat ideaal is nog niet volkomen bereikt. Er is aan gewerkt en momenteel staat een huisbezoekactie op stapel, waarbij de jonge mannen nog eens speciaal voor het vakbondslidmaatschap bewerkt zullen worden. Hierbij zal niet alleen aan de leden, maar ook aan de jonge arbeiders niet-leden aandacht geschonken worden.

Al is men dus nog niet daar waar men moet zijn, vast staat, dat de J.W. aan de organisaties der ouderen vele actieve, frisse krachten heeft afgeleverd, die het werk in plaatselijke afdelingen niet zelden tot nieuw leven en tot opgang wisten te brengen.

Het is toch een feit:

- dat drie van de secretarissen van de Diocesane Werkliedenbond, oud J.W.-ers zijn;
- dat tientallen bestuurders van Diocesane Werkliedenbonden en vakorganisaties, de J.W. als hun vormschool hadden;
- dat een van de jongste bestuursleden van het Werkliedenverbond een volbloed J.W.-er is;
- dat de centrale raadsvergaderingen en vakbondsvergaderingen een steeds groeiend aantal jongere afgevaardigden tellen, die de J.W. tot plaatselijke functionarissen wist op te kweken;
- dat in plaatselijke comité's en instellingen van de arbeidersbeweging, J.W.-ers en oud-J.W.-ers een aanzienlijk aandeel hebben.

Dat alles wil niet zeggen dat de leiding van de J.W. voldaan is, doch bij een terugblik op wat er werd tot stand gebracht, mag en moet deze bevruchting der ouderen-beweging tot vreugde stemmen.

ACTIVITEIT DER J. W.

Wil de J.W. zijn taak als deel van de katholieke arbeidersbeweging goed vervullen, dan zal allereerst nodig zijn, dat de beweging sterk en stevig staat, zowel naar buiten in aantal als naar binnen in een gedegen vorming van eigen leden. Dan is nodig dat de J.W. inderdaad een beweging is, die de grote massa der jonge arbeiders trekt, in beweging brengt en door activiteiten weet te vormen tot actieve leden der ouderen-organisaties.

Zo waren de tien achter ons liggende jaren dan ook jaren van groeiende activiteit en propaganda. Reeds het eerste jaar wordt de propaganda ter hand genomen, door het stichten van een eigen Verkoopcentrale, die in de loop van haar bestaan de propaganda- en vormingsartikelen bij tientallen onder de leden wist te brengen. Wij noemen slechts: uniformen, fietsvlaggen, spreekkoren, voorvormingscursus, leiderscursus, groen-front-cursus, insignes, zakboekjes, boek Klokken en Sirenen, brochures, kerkboeken, liederenbundels, kalenders, eigen maandblad voor de leden en maandblad J.W.-Gids voor de leiders enz.

Verscheidene propaganda-folders, affiches, extra-uitgave J.W.-blad e.a. drukwerken worden in dienst van de propaganda gesteld. Wel geen jaar ging voorbij, waarin geen speciale propaganda-actie werd gevoerd.

Een eigen J.W.-tentoonstelling heeft in tientallen grote plaatsen zeer veel belangstellenden getrokken.

In 1938 stond de K.R.O. een gedeelte van haar zendtijd af, waarin de algemeen secretaris tot de gehele arbeidersjeugd van Nederland een oproep richtte.

De laatste jaren verschijnt om de drie maanden het propagandablad „Alarm" in 30.000 ex. om de katholieke arbeidersjeugd zoal niet dadelijk te vormen, dan toch te beïnvloeden en over de idealen der beweging te spreken.

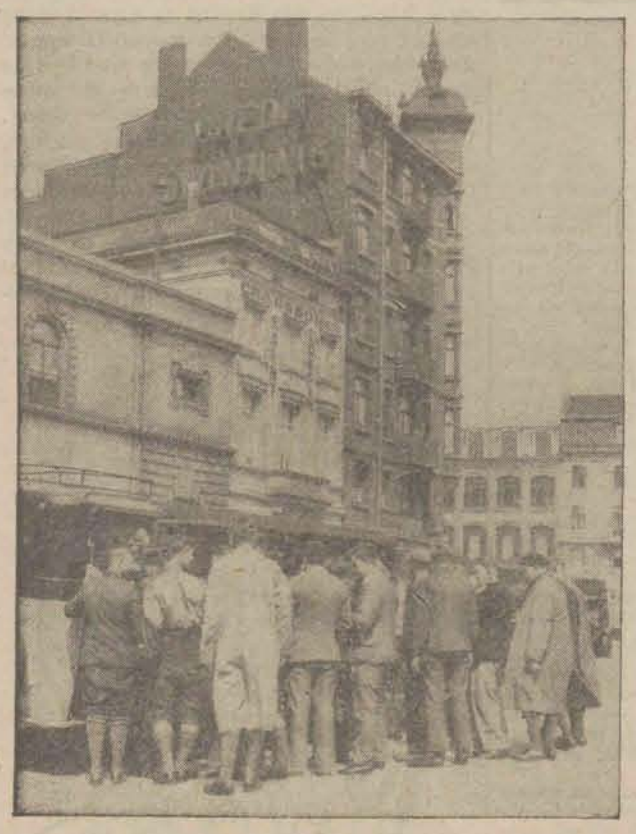

J.W.-ers op bezoek bij hun Franse vrienden

INNERLIJKE VERDIEPING EN CULTURELE VORMING

Gelijk met de actie voor de verbreding naar buiten, liep het ontwikkelings- en vormingswerk voor de innerlijke verdieping. Wie de uitgaven van de J.W. kent, weet, dat de verzorging van periodieken, boeken, brochures en cursussen er steeds op gericht is aan de leden een op de zuivere beginselen afgestemde vorming te geven.

Bovendien getuigen hiervan de verzorging en doorvoering van de algemene jaarprograms voor actie en vorming, de jaarlijkse nationale studiedagen voor leiders, de regelmatig georganiseerde voorvormingscursussen, leiderscursussen en vormingscursussen.

Het jaar 1940 stond wel bijzonder in het teken van propaganda en vorming.

Op 1 Januari 1940 trad de eerste vrijgestelde propagandist bij het Nationaal J.W.-Verbond, Nico Schuurmans, in dienst.

In September 1940 werd met „Ons Lekenspel" te Bussum een overeenkomst gesloten met het doel, dat „Ons Lekenspel" leiding, voorlichting en hulp zou verstrekken bij de eventuele vorming der leden door muziek, spel, zang en dans.

Tevens werd onder centrale leiding het werk van de lichamelijke vorming stevig aangepakt, zodat reeds een tiental cursussen lopende zijn onder leiding van bevoegde leerkrachten.

In samenwerking met andere jeugdorganisaties is einde 1940 een registratie-actie georganiseerd, met

Ons werkprog

Organiseren van achtdaagse leiderskampen, ter bevorderin
eensgezinde leidersvorming. Als het uitbreken van de oorl
in de zomer van 1940 deze leiderskampen reeds begonnen.
Krachtige ontplooiing van het werk voor de lichamelijke v
program en het organiseren van dit werk onder centrale
reeds begonnen. Door het houden van gewestelijke, diocesa
sterk gestimuleerd worden.
Met medewerking van „Ons Lekenspel" is reeds een begin g
culturele leven onder de arbeidersjeugd. Zang, spel, muziek,
rele uitingen stonden steeds in 't middelpunt van dit werk. C
worden uitgebouwd, door het beschikbaar stellen van hulp
sen, weekends, modelopvoeringen enz.
In de zomer 1940 werd reeds een begin gemaakt met onz
nog meer dan voorheen, leiding kan worden gegeven aan
zomervermaken, in wandel-, fiets- en trektochten, excurs
streekkennis, uitstapjes enz.
De in het A.J.E.-rapport vermelde plannen, tot het stichten
Mei-gebeurtenissen wel even gedwarsboomd, maar niet ka
mogelijkheid bieden, gaat de J.W.-leiding deze plannen in d
Er is een levend contact groeiende tussen de bekende kath
had geen gering aandeel in het tot stand komen van dit conta
heden, bijzonder ten aanzien van de zo vurig begeerde, ge
onze katholieke jeugd. Aan de uitbouw en het vruchtbaa
krachtig gewerkt.
Binnen enkele maanden is de aangekondigde „Huisbezoek-a
zich richten op twee punten, namelijk uitbreiding van het
lieke Vakbeweging. Voor de verbetering van de materiële e
dit laatste vooral van groot belang.
Door middel van de Jongeren-avonden, die reeds in vele pl
contact zoeken met de grote massa buiten zijn gelederen, o
te beïnvloeden.
Er zijn twee cursussen in voorbereiding. Een schriftelijke cu
de achtdaagse leidersweek moet vervangen en een vorming
die in de toekomst de J.W. moeten dragen, leiden en stuwen.
Op het leidersweekend van 14—15 December 1940 sprak pr
de jeugd". Onze J.W. heeft deze inleiding als een nieuwe
meer speciaal aandacht te schenken aan het bijbrengen van
van de corporatieve maatschappij-ordening, naar het plan va
de geest die deze toekomstige ordening levend en vruchtbaa
In samenwerking met de organisatie der ouderen en zo mog
saties, gaat onze J.W. in Mei a.s. op grootse wijze de jubilea

het
jeug
zal
wer
sati
D
blee
Nat
zijn
Bon
land
Pius
moe
E
jare
hier
gel
P
heb
moe
plm
onz
dig
zelf

GO

V
het,
bult
J.W
zin.

AAN DE VRUCHTEN K

NGE WERKMAN

ste taak is de jonge arbeiders te vormen tot ke mannen.

ten, in- ent, ten, aan nde

por- en lei- ngs-

van

pro- uur-

te dat ver- oor

van eds van

s is met

het doel gegevens te verzamelen over de katholieke jeugd. Aan de hand van deze verzamelde gegevens zal in de komende maanden door huisbezoek gewerkt worden aan het lidmaatschap van jeugdorganisatie, vakbeweging en godsdienstige vereniging.

Dat de J.W. een gezonde, levensblije beweging is, bleek voor de buitenwacht vooral in 1936 bij het Nationale J. W. congres te Nijmegen, waar in het bijzijn van 10.000 J.W.-ers het onvergetelijke spel van de Bonte Tocht werd opgevoerd. Het voltallige Nederlandse Episcopaat was hierbij aanwezig, terwijl Paus Pius XI r.g. een schrijven van goedkeuring en aanmoediging zond.

Er is hard gewerkt door de mannen van deze eerste jaren. Er is veel vruchtbaar werk verricht, al is ook hier geen voldaanheid. De grote massa buiten onze gelederen is nog te groot.

Paus Pius XI zeide eens: „Zolang gij ze niet allen hebt teruggewonnen voor Christus en Zijn Kerk, moogt gij niet rusten." Welnu er zijn in ons land nog plm. 80.000 katholieke jonge arbeiders te winnen voor onze gelederen, dat wil zeggen voor het strijdvaardige leger van de Kerk. Wij zijn daarom tevreden, en zelfs dankbaar, maar niet voldaan.

GODSDIENSTIGE VORMING

Vanzelfsprekend (althans voor ons katholieken) is het, dat geheel het werk van de J. W., zelfs het voor buitenstaanders meest profane, dat dit alles in de J.W.-beweging gezien en bewerkt wordt in katholieke zin. De allereerste en allervoornaamste taak toch is, de jonge arbeiders te vormen tot degelijke, principiële, katholieke mannen. Vandaar dan ook dat het actie- en vormingswerk voortdurend en altijd weer gezien en uitgevoerd wordt in de geest van het alles omvattende christendom.

Zo was het Nationaal Verbond in 1932 met 1200 J.W.-ers op het Maria-congres te Nijmegen, met vele honderdtallen bij de landelijke en diocesane katholiekendagen, zo deed het mee aan de St. Willibrordusherdenking, zo worden de jaarlijkse Goeden-Vrijdag-, Paas-, Kerst- en St. Nicolaasacties tot op verovering gerichte activiteiten.

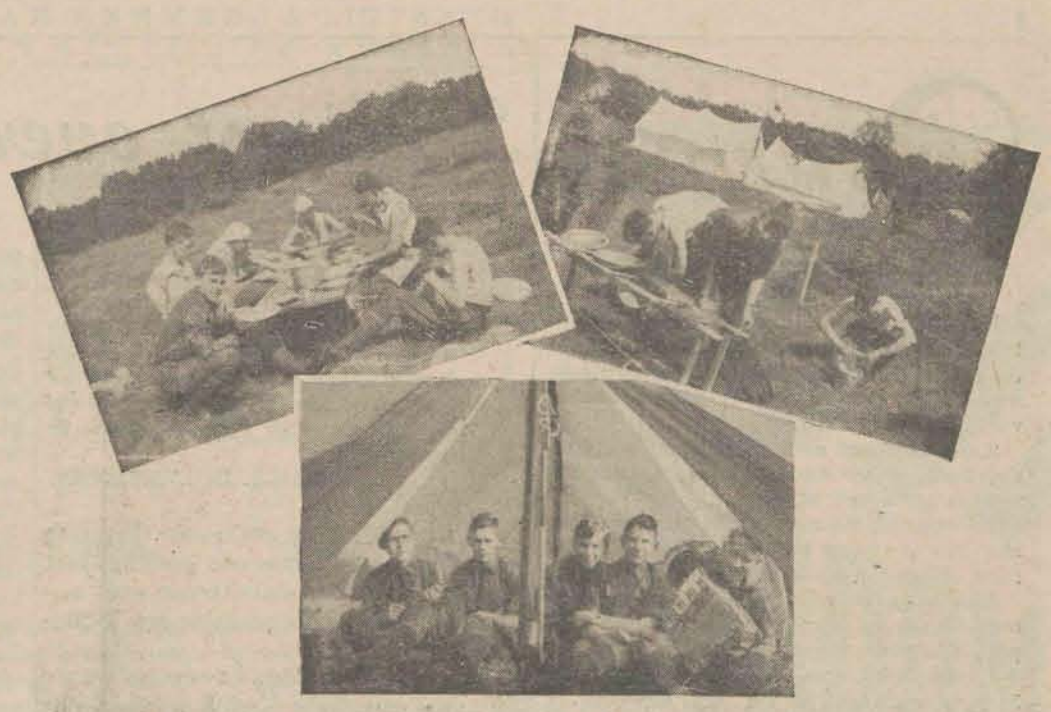

Kamperende J.W.-ers

MATERIËLE BELANGEN

Alhoewel de J.W. de materiële belangen der arbeidersjeugd vrijwel in handen laat van de Vakorganisatie en daartoe het lidmaatschap der vakbeweging onder zijn leden propageert, heeft het J.W.-Verbond in deze tien jaren meermalen metterdaad bewezen, dat ook deze belangen der jonge arbeiders ten volle zijn belangstelling hebben.

In 1932 begon reeds de zorg voor de jeugdige werklozen. In 1933 werden 125.000 zegels verkocht ten bate van het Kampwerk. Nadien stond de J. W. steeds gereed om bij collectes en lotenverkoop spontaan dit belangrijke werk te bevorderen.

In 1935 werden 86.000 handtekeningen verzameld voor het petitionnement aan de Arbeidsconferentie te Genève, dat door vertegenwoordigers van de J. W., tezamen met vertegenwoordigers uit andere landen, te Genève werd aangeboden.

Het in 1940 verschenen rapport van de met zoveel geduld en opoffering gevoerde A. J. E.-actie spreekt duidelijke taal, hoe de J. W. de belangen van de arbeidersjeugd ziet en wil behartigen. Ter voorbereiding van deze A.J.E.-actie werd in 1938 een Kaderdag gehouden te Eindhoven, waar 1300 leiders bijeen waren, om na belangrijke inleidingen van Mgr. J. G. v. Schaik en den heer A. C. de Bruijn, de richtlijnen voor de actie vast te stellen en aan de rechtmatige eisen van de jeugd bekendheid te geven. Oud-minister Romme sprak deze vergaderde leiders in een hartelijke en enthousiast gestemde rede toe.

CONTACT NAAR BUITEN

Bij dit alles voor eigen leden, voor eigen beweging en voor de arbeidersjeugd, wil de J.W. zich niet opsluiten in zijn enge kring, maar wil hij, als deel van de grote mensengemeenschap, met andere delen in contact treden, samenwerken en meebouwen aan het geheel, dat tot een christelijke sociale gemeenschap moet uitgroeien.

Vandaar dat in de eerste jaren van zijn bestaan, het J.W.-Verbond reeds contact zocht met St. Josephsgezellenvereniging in het Haarlemse Bisdom en met de katholieke Verkenners. Overeenkomsten werden aangegaan en afspraken gemaakt met het doel elkaar te helpen en te bevruchten, elkaar te steunen en van elkaar te leren.

In het laatste jaar is zelfs een zeer vruchtbaar contact tot stand gekomen met alle katholieke jeugdstandsorganisaties.

Dat streven naar samenwerking gold niet alleen de jongeren, maar ook de ouderen, en niet alleen de oudere arbeidersbeweging. Bij de grote bijeenkomst tot inzet van de actie Naar de Nieuwe Gemeenschap te Amsterdam, was ook onze J.W. waardig vertegenwoordigd.

In onze periodieken, vergaderingen en via de leden in de plaatselijke comité's, vond de Nieuwe-Gemeenschapsactie in de J.W.-beweging een trouwe helpster.

Zelfs ging de belangstelling van het J. W.-Verbond naar de zusterorganisaties over de Nederlandse grenzen en zo bezochten in 1935 1300 J.W.-ers het K.A.J.-congres te Brussel, een 20-tal J.W.-ers in 1937 het J.O.C.-congres te Parijs, in 1937 een 200-tal het A.C.W.-congres te Antwerpen.

Tot zover. De greep in het vele dat de afgelopen tien jaren in onze herinnering oproepen, is nogal groot geworden. Toch is er nog veel aan ontglipt, wat zeker het vermelden waard zou zijn.

De arbeidersjeugd heeft deze tien jaren niet stil gezeten. Het Nationale Verbond zorgde voor hulpmiddelen, voor leiding, voor het aangeven van de koers, voor vertegenwoordiging waar het gold de belangen van arbeidersjeugd of beweging.

Met tevredenheid kunnen zij, die deze tien jaar de leiding hadden, op hun werk en de bereikte resultaten terugzien. Voldaan zijn de leiders intussen niet, dat zou trouwens ook de dood voor de beweging zelf betekenen.

En daarom trekt de J.W. met nieuwe moed en rotsvast vertrouwen weer vooruit, naar de toekomst, die, dat hopen wij, voor onze arbeidersjeugd mooier en beter zal zijn dan de achter ons liggende tien jaren.

Wij brengen in dit artikel deze toekomstplannen in vogelvlucht. Deze getuigen van een sprankelend leven en opgewekt vertrouwen.

Wanneer onze arbeiders-jeugdbeweging met zulk een program van practische activiteiten haar derde lustrum gaat aanvangen, dan verdient zij bij de uitvoering daarvan aller medewerking en sympathie.

Zo kan, ja zo moet het derde vijftal jaren deze jeugdbeweging brengen tot verbreding en verdieping, wat wij ouderen in de katholieke arbeidersbeweging van ganser harte hopen en waaraan ongetwijfeld plaatselijk, diocesaan en nationaal de volle medewerking moet en zal gegeven worden.

Een dringend beroep!

De vier Diocesane Werkliedenbonden tellen gezamenlijk 638 afdelingen
Het Nationaal Verbond de Jonge Werkman telt 324 afdelingen

Er zijn dus nog 314 plaatsen waar wèl een werkliedenvereniging maar géén J.W.-afdeling bestaat, dat is bijna de helft!!

De besturen van de betrokken Werkliedenverenigingen adviseren wij met grote nadruk: overweegt op korte termijn of er in uw plaats geen J.W.-afdeling tot stand moet komen.

Bespreekt dat ook eens met uw geestelijken adviseur.

Een kaartje naar het Nationaal Verbond de Jonge Werkman, Huis van de Arbeid, Oudenoord, Utrecht en u ontvangt alle mogelijke inlichtingen èn medewerking.

Wij kunnen immers aan onze jeugd niet genoeg aandacht besteden!

De J.W. bevordert de huisvlijt

kprogramma

n, ter bevordering van de voortdurende, noodzakelijke en eken van de oorlog deze plannen niet verhinderd had, waren reeds begonnen.

le lichamelijke vorming door een algemeen, gelijk opgaand k onder centrale leiding. In tientallen plaatsen is dit werk estelijke, diocesane en landelijke sportdagen zal dit werk

reeds een begin gemaakt met de krachtige opbouw van het ng, spel, muziek, dans, folklore, heemkunde en andere cultut van dit werk. Onder leiding van Anton Sweers zal dit alles stellen van hulpmiddelen en materiaal, voorlichting, cursus-

gemaakt met onze vacantie-dienst, waardoor in de toekomst den gegeven aan de jonge arbeiders bij het zoeken van hun ktochten, excursies, vacantieverblijfplaatsen, natuurstudie,

, tot het stichten van een eigen vacantiecentrum, zijn door de nd, maar niet kapot geslagen. Zo gauw de tijden weer enige leze plannen in daden omzetten.

de bekende katholieke jeugdstandsorganisaties. Onze J.W. men van dit contact. Deze samenwerking biedt vele mogelijkrig begeerde, gezonde, christelijke gemeenschapsgeest onder en het vruchtbaar maken van deze samenwerking wordt

de „Huisbezoek-actie" in volle gang. Bijzonder zal deze actie breiding van het ledental en leden werven voor de Kathon de materiële en sociale positie van onze arbeidersjeugd, is

reeds in vele plaatsen in voorbereiding zijn, gaat de J.W. zijn gelederen, om deze met onze gezonde, christelijke ideeën

n schriftelijke cursus voor plaatselijke leiders, welke tijdelijk en een vormingscursus voor de besten uit de J.W.-gelederen, leiden en stuwen.

er 1940 sprak prof. Romme over „Corporatieve ordening en als een nieuwe stoot willen zien om in de naaste toekomst t bijbrengen van kennis, inzicht en begrip voor de betekenis naar het plan van Quadragesimo Anno. Het aankweken van end en vruchtbaar zal maken, is hierbij vanzelf onontbeerlijk. deren en zo mogelijk met andere katholieke sociale organie wijze de jubilea van de grote sociale encyclieken herdenken.

KENT MEN DE BOOM

ONS HUISHOUDEN

Eiwitrijk voedsel

Een der lezeressen van Herstel verzocht, ten behoeve van een patiënt die vooral eiwithoudende spijzen moet gebruiken, mededeling van voedingsmiddelen waarin veel eiwit voorkomt.

Aangezien ook andere vroeg of laat hun voordeel ermee kunnen doen, vermelden we het antwoord hieronder.

De rijke eiwitbronnen van onze voeding zijn vlees, vis en peulvruchten, die alle rond 20 pct. ervan bevatten.

Dan kaas, vette met 24 pct. en magere met 37 pct en nootvruchten: amandel 21 pct., hazelnoot 14 pct, paranoot 16 pct.

Verder havermout 12 pct., havermeel 14 pct, macaroni 13 pct, tarwebloem 11 pct, vermicelli 10 pct, brood 6 à 7 pct, rijst 7 pct, eieren 4 pct, eidooier 15 pct, melk thans pl.m. 2 pct.

Groenten hebben slechts weinig eiwit. Spruitjes 5, boerenkool 4, raapstelen 2,4, veldsla 2, verse doperwten 4,5, verse capucijners 8,5, bieten 2,2; alle andere blijven beneden de 2 pct. Aardappelen hebben ook 2 pct eiwit.

Van de genoemde groenten zijn helaas vele thans niet te krijgen en andere zijn misschien minder geschikt in verband met de toestand van de maag. Wanneer boerenkool in verband met dit laatste niet verboden is, dan kan deze ook in verband met de rijkdom aan vitaminen slechts aanbevolen worden.

Peulvruchten zonder meer zullen waarschijnlijk bezwaar opleveren, maar als u de vrijwel uitsluitend uit celstof (zonder voedingswaarde) bestaande schilletjes verwijdert door de erwten, witte en bruine bonen of capucijners met een houten stamper door een zeef te wrijven, dan houdt u een buitengewoon voedzame, licht verteerbare puree over met nog hoger eiwitgehalte dan de oorspronkelijke vruch .

U kunt deze puree als groente geven bij aardappelen of inplaats van deze laatste met een andere groente erbij. In beide gevallen maakt u ze af met wat boter, of wat bouillon, een geklopt ei, een kaassausje, vleesjus, enz.

Geschikte groenten bij deze puree zijn onder anderen wortelen die veel vitaminen hebben, goed gaargekookte gestoofde uien, als deze althans verdragen worden en zuurkool (zonder peperkorrels!). Als de patiënt rauwe sla mag hebben, dan is er thans de veldsla. Bloemkool is er ook weer en is heel goed verteerbaar.

Geraspte kaas is door vrijwel alle soepen en gestoofde groenten te verwerken alsmede door sausen. Verder in allerlei schoteltjes, macaroni bijvoorbeeld.

Eieren zijn betrekkelijk arm aan eiwit (behalve de dooier 15 pct), maar allerlei andere stoffen maken, dat ze van bijzondere waarde zijn voor kinderen en patiënten. Voor melk geldt vrijwel hetzelfde.

Karnemelk bevat vrijwel alle eiwit uit de volle melk; het eiwit laat zich afscheiden door de karnemelk in een schone katoenen sloop te storten en deze ongeveer 6 uur weg te hangen. U houdt dan alle vaste stoffen, met een hoog eiwitgehalte, over. Het wordt hier hangop genoemd, elders kwark.

Ook op havermout dient de aandacht gevestigd te worden; het bevat 12 pct. eiwit, maar bovendien veel vitaminen B. Ze is licht verteerbaar en snel te bereiden, vooral bijvoorbeeld de vlugkokende Quaker of H.O. Met volle melk smaakt ze uitstekend, maar sommige mensen vinden ze dan wat flauw; in dat geval kan ze ook met karnemelk gekookt worden, wat ook heel smakelijk is.

Nootvruchten zijn weliswaar sterk eiwithoudend, maar ze zijn tevens om hun harde substantie, vooral als ze slecht gekauwd worden, weinig geschikt voor gevoelige magen. In kleine hoeveelheden tegelijk door de fijne rooster van een gehaktmolen gedraaid, zoals dit ook gebeurt bij het maken van marsepein, worden amandelen echter een zeer fijn vezelige, vette massa. De bruine schilletjes worden van te voren verwijderd door de amandelen enige tijd in kokend water te leggen.

In de vorm van marsepein (vermengd dus met poedersuiker) lijkt het mij een geschikte lekkernij met hoog eiwitgehalte voor patiënten als de hier bedoelde. Vraag het oordeel van uw dokter eens.

WILMA MUNCH.

MEVROUW Z. OUT
erkent de voordeelen van Jozo en Nezo, het hygiënisch verpakte keukenzout.

In ernst over opvoeding

„Geen enkel paedagogisch stelsel is boven het andere verkieslijk, want geen enkel paedagogisch stelsel deugt. Slechts de paedagoog deugt, of niet. Zijn invloed op het karakter van het kind kan werkelijk heel groot zijn. Maar die invloed zal hij hebben, door zelf zijn plicht te doen."

ANTON v. DUINKERKEN.

Ik meen, dat het professor Gunning was, die eens beweerde slechts met dengene te willen debatteren over opvoeding, die zelf tenminste zes kinderen had.

Dat is een gezellige bewering, waarmee ik het echter (gelijk waarschijnlijk professor Gunning zelf) niet helemaal eens kan zijn, om de eenvoudige reden, dat ik geloof aan den gebóren opvoeder, den opvoeder van het echte hout, den paedagoog ex professo, den paedagoog bij de gratie Gods.

Degenen dus, die zich stortten in de polemiek over het vraagstuk: Opvoeden met hart of verstand, met of zonder boeken, willen we ernstig nemen, ook al zijn ze jong van jaren, ook al bezitten ze zelf (nog) geen kroost.

De vele ingekomen brieven samenvattend komt wel vast te staan, dat niemand voor een laat-maar-waaien systeem is. Sommigen zeggen: „De liefde overwint het al." Hoe dicht staan zij bij Don Bosco. Ge weet nog wel, hoe een geleerd priester, die als rector van een Jesuïetencollege benoemd werd, in de knoei zat over dit baantje en daarom raad ging vragen bij Don Bosco. Hoe doet u dit en hoe doet u dat en hoe handelt u hierbij? Zijn eindvraag was: „Welk middel gebruikt u nu toch om de jongens tot u te trekken?" Het antwoord bestond uit dat ene woord: Liefde!

Anderen merken op — en het is, of ze Künkel citeren: „Goed (godsdienstig) opvoeden is goed (godsdienstig) leven. Al het andere komt vanzelf."

Er zijn er ook, die meer uitsluitend wijzen op de grote genade ontvangen bij het Sacrament des Huwelijks en op dat diepe woord van O. L. Heer: „Laat de kleinen tot mij komen."

Wat de boeken betreft: Enkelen verwerpen ze radicaal. Sommigen, het nut van papieren voorlichting erkennend, waarschuwen niettemin: „Van boeken moet men niet meer verwachten dan ze geven kunnen. Een boek geeft slechts algemene typen en maatregelen. De werkelijkheid is veel gevarieerder."

Meer dan één inzender vraagt om boeken, die betaalbaar zijn, ook en vooral door de smalle beurzen!!

Eén is er, die het voorstel doet om op deze plaats stelselmatig „psychologische en paedagogische" onderwerpen te behandelen. Ik betwijfel het nut daarvan. Deze rubriek is allereerst bestemd voor moeders, die, als ze tot lezen komen, een dag van werken achter de rug hebben. Zouden ze zich dan nog willen verdiepen in abstracte beschouwingen over het geheugen, de fantasie, het ken- en streefvermogen.... Dit zal mijn jonge vriend met mij betwijfelen. „Maar," zegt hij, „laten de jonge mensen zulke dingen leren!" Hij dringt aan op „oudersvorming" en wordt daarin bijgestaan door den eersten opponnent L. M. Deze motiveert zijn voorstel voor een „verloofdencursus" als volgt:

„En waarom deze cursus?

1. Opdat de jonge mensen beter hun verantwoordelijkheid zullen begrijpen, voor ze tot de beslissende stap komen.

2. Opdat de jonge mensen zich beter zullen kunnen voorbereiden op hun huwelijk en daarin steun en hulp zullen vinden bij den priester.

3. Opdat ze daar regelmatig contact zullen bewaren met den priester.

4. Opdat ze daar volledig en duidelijk worden ingelicht over huwelijk, opvoeding en wat daarmee in verband staat.

5. Opdat ze daar vragen kunnen stellen over dingen, die ze niet goed begrijpen, die ze in een boek gelezen hebben of van anderen gehoord enz.

Een priester zou het hoofd, het middelpunt moeten zijn van zo'n cursus."

Accoord! Als die priester geboren opvoeder is! Anders zou het wel aan te bevelen zijn, als hij werd bijgestaan door een leek, die dagelijks in de doodnuchtere practijk van de gezinsopvoeding verkeert. L. M. beweert — en hij vraagt daarvan niet te schrikken — „dat de opvoeding áf is, als het kind zijn derde levensjaar voltooid heeft. Dan is het goed of het is bedorven. Wat we daarna doen, is lapwerk." Daar zou ik ontzettend van schrikken, als ik niet beter wist. De „volwassene" vormt zich niet in de kinder-, maar in de jongelingsleeftijd. In de jaren tussen 12 en 20 kan een mens nog hevig opgevoed worden. (Goddank!) De verklaring, dat „90% van de ouderlijke opvoedingen mislukken" zal wel waar zijn, als een „ervaren priester" zulks, volgens den briefschrijver, beweert. Maar mij hindert zo'n botte uitspraak ontzaglijk. Ze roept me de sarcastische woorden van Multatuli in herinnering: „Iedereen houdt tegenwoordig kinderen." Ze treft mij als een belediging voor de duizenden lieve, goede, trouwe, opofferende, duldende moeders van alle tijden, ook juist van deze tijd. Houden we bij ons oordeel (veroordeling) rekening met financiële nood?, vermoeidheid der moeder?, geringe hulp voor het grote gezin?, slechte woningtoestanden? Vergeten we niet, dat in theorie de opvoeding zeer eenvoudig is. Toen ik geen kinderen had, wist ik precies, hoe ik „een hok met jongens" zou regeren. Toen ik er twee had, wist ik soms niet, wat er mee aan te vangen; nu ik een huis vol heb, moet ik 's avonds wel eens huilen, om alles, wat ik verkeerd deed.

Ik weet — in theorie — hoe ik een pubescens moet behandelen; ik ken uit mijn hoofd zijn lichamelijke en geestelijke moeilijkheden. Maar terwijl ik voor hem het vereiste paedagogische drankje bereidt (hij is slordig, wast zich half, weigert zijn schoenen te poetsen, is dan weer uitermate netjes, hij brutaliseert me terwijl hij me een half uur later aanhaalt; hij stompt zijn broertje en speelt vlak daarop met zijn baby-zusje) moet ik tegelijk een paedagogische pil draaien voor het meisje in de voor-puberteit (prikkelbaar, dol uitgelaten of diep bedroefd, drakerig nu eens, gesloten dan weer) en terwijl een doelmatig recept uitbroeden voor mijn zoon in de Robinson Crusoë-periode, of een preventief middel bedenken voor mijn trappenklimmende, scharengrijpende, suikerrovende, sodasnoepende, lucifersbeminnende anderhalfjarige.

U lacht om die opsomming-uit-depractijk, waar ik (en u?) geen raad mee weet? Maar u lácht! !

Dat moest ik hebben. Want zonder humor, die allerkostelijkste opvoedingsfactor, komen we er niet. Dus zo zal het zijn: Zelf goed (godsdienstig) leven.....

Het gezond verstand gebruiken.... „Dicht bij zijn hart leven....." En het stofgoud van de humor over heel ons werk.

Dat prettig leesbare opvoedkundige boeken — zo in de trant van Jan Ligthart — ons kunnen helpen, stichten, opbeuren, troosten, dieper doen nadenken, sterken, bekwamer maken, niemand die het eer zal toegeven dan ik.

C. BOUDENS-VAN HEEL.

JOSEPH
VADER
VAN
JEZUS
door
J. OUWENDIJK
Het eenige grote Nederlandse werk over Sint Joseph
Gedocumenteerd en boeiend
Prijs 4.10 ing. 5.15 geb.
Verkrijgbaar in de boekhandel en bij de uitgeefster
URBI ET ORBI,
UTRECHT, GIRO 315927

Vraagt Uw winkelier.
Wester's
GOUDSIROOP
ZUIVERE RIETSUIKERSIROOP
IN FRAAIE BUSSEN
VAN ½-1 en 2½ K.G. NETTO

N.V. MATTHEEUSSENS
OSSENDRECHT
PEEKOFFIE MOSTERD
TAFELZUREN
STEUNT HOLLAND'S INDUSTRIE

SCHAAKRUBRIEK

Correspondentieadres: Drs. Th. C. L. Kok, Assendelftstraat 17, Den Haag

Partij Winawer—Riemann (Vervolg)

Voorafgaande zetten: 1. e4, e5 2. d4, ed4:. 3. Dd4:, Pc6 4. De3, Lb4† 5. c3, La5 6. Dg3, Df6 7. Lf4, d6 8. Lb5, Ld7 9. Pd2, h6 10. Pc4, Lb6 11. h4, Pe7 12. Pf3. Pg6 13. Pb6:, ab6: 14. Le3, Pce5 15. Le2, Lc6 16. Pd2, 0—0—0 17. h5. Pf8 18. a4, De7 19. b4, f6

20. **b4—b5, Lc6—e8** 21. **a4—a5, b6×a5** 22. **Ta1×a5**

't Gaat er gevaarlijk uitzien voor zwart. Doordat wit het meeste terrein beheerst, kan zwart zijn kracht niet ontplooien.

22.... **b7—b6** 23. **Ta5—a7** dreigt Lb6:, waarna zwart niet terug kan nemen, omdat anders zijn dame verloren gaat.

23.... **Pe5—d7.** Iets beter was Pf8—d7, daar wit na de gespeelde zet ook met zijn dame in kan grijpen. 24. 0—0 (de andere toren snelt ter hulp) **Pf8—e6** 25. **Tf1—a1, Pe6—c5?** Een foutzet, maar goede zetten zijn er eigenlijk ook niet meer. 26. **Le2—g4!** Dreigt door de penning van Pe7 mat in 2 zetten. 27. Ta8†, Kb7 28. Ta7 mat. Dus moet het paard weer direct terug: 26.... **Pc5—e6** 27. **Pd2—c4, De7—f7** (zie diagram no. 301).

No. 301

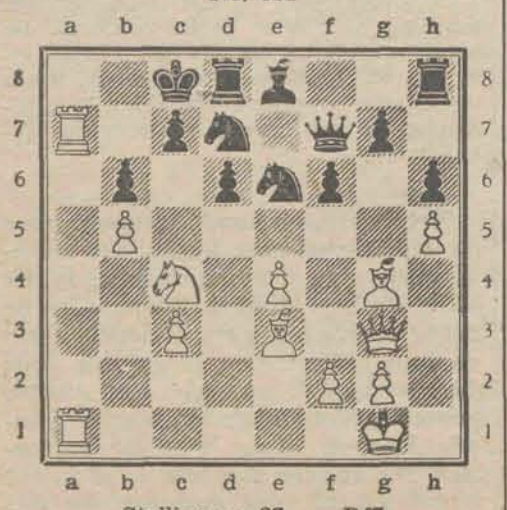

Stelling na 27.. ..Df7

28. **Dg3×d6!** Een offer dat zwart niet mag accepteren; bv. 28.... cd6: 29 Pd6:†, Kb8 30. Tb7 mat. Zwart kan op geen enkele wijze meer zijn ongeluk ontlopen. 28.... **f6—f5**

29. **Ta7—a8†, Pd7—b8** 30. **Pc4×b6†, c7×b6** 31. **Ta8×b8 mat.**

Stelling no. 302

Zwart: Marshall

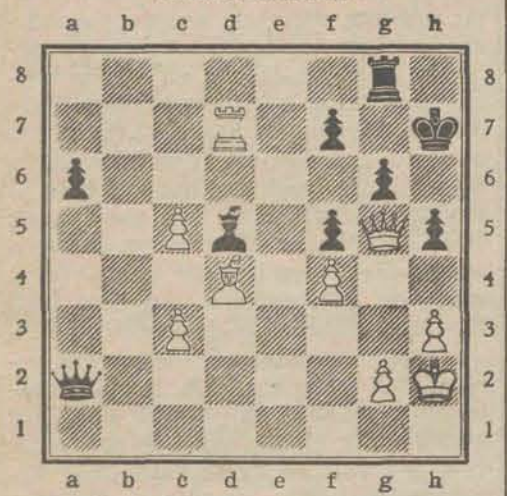

Wit: Dr. Perlis

Tournooi Wenen 1908

Het is duidelijk, dat wit in deze stelling de beste kansen heeft. Zwart staat ietwat gedrukt, terwijl vooral het afzijdig staan der dame op a2 een groot nadeel is. Begint wit evenwel met 1. Td8?, dan volgt er na 1.... Td8: 2. Dd8: mat op g2. Daarom wordt eerst een der zwarte stukken weggelokt, om het matgevaar te bezweren: 1. **c3—c4!** Op 1.... Lc4: of Le6 volgt 2. Td8, Td8:. 3. Dd8 en mat in enkele zetten. Resp. 2.... Da5 3. Tg8:. Kg8: 4. Dh6 enz. Daarom moet de dame op c4 slaan, waardoor tevens Ld4 wordt aangevallen. Dus: 1.... **Da2×c4** 2. **Dg5—f6** dekt de loper en dreigt weer Td8. Zwart pareert weer met de matdreiging. 2.... **Dc4—a2!** (natuurlijk niet Df1? wegens 3. Td5:, Df4:† 4. Kh1, Dc1† 5. Lg1) 3. **Ld4—b2!** De 2de lijn wordt aldus afgesloten; de dame gaat nu weer terug naar c4 om na Td8 te kunnen slaan op f4 en zo remise door eeuwig schaak te bereiken: 3.... **Da2—c4** 4. **Df6—e5** (dekt f4 en valt Ld5 aan) 4.... **Ld5—e6** 5. **Td7—d8!** Wegens Dg7 mat mag zwart niet slaan op d8. 5.... **f7—f6** 6. **De5—c7†** (6. Df6:?, Df4:† enz.) Tg8—g7. 't Schijnt, dat zwart de dans nog ontglipt, maar wit vindt er nog iets op: 7. **Lb2×f6!!** en op 7.... **Tg7×c7** volgt 8. **Td8—h8 mat.**

WE MAKEN:

EEN DIP-TIEK

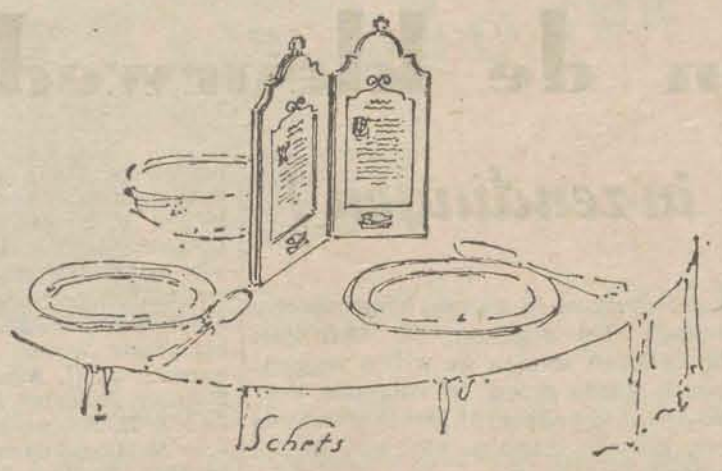

Eerst moet ik vertellen wat een diptiek is. Dat is een twee-luik, dus twee blaadjes of luikjes die dichtgevouwen kunnen worden. Precies zoals een triptiek, dat is een drie-luik, die we allemaal wel eens gezien hebben bij een altaar, en waarop dan een fraaie beschildering of beeldhouwwerk is aangebracht. Wij maken dus een twee-luik, en wel in klein formaat, dat schuin uitgezet op de gedekte tafel geplaatst wordt. Op de beide bladen is in mooi handschrift een gebed geplaatst, dat het hoofd van het gezin voor en na het eten bidt. Deze schone oude gewoonte begint weer meer en meer ingang te vinden, en dit is dan ook de reden waarom wij een diptiek maken. Het is bovendien een fraai devotie-voorwerp, waaraan in onze huisgezinnen nog een groot tekort is.

Materiaal is er voor het werkstuk niet veel nodig. Slechts twee plankjes breed 8 en hoog 18 cm en ter dikte van 7 mm. Maar het moet prima materiaal zijn, bijvoorbeeld gekloofd eiken liefst oud dat niet meer trekt en krimpt, of mahoniehout en dergelijke. Dus bij de keuze van het materiaal goed opletten. Nu tekenen we de omtrek eerst zuiver op het plankje. Ook hier moeten we niet te gauw tevreden zijn, want als de tekening niet mooi en zuiver is, mislukt het hele ding. Dan zagen we de plankjes uit. Dit kan heel goed met de figuurzaag gebeuren mits men maar kalm aan doet en niet te gauw wil klaar zijn. Is dit uitzagen gelukt, dan wordt de zaagkant zuiver glad bijgesneden en gevijld. Nu wordt aan beide zijden een klein hol-profiel aangeschaafd en aangestoken, terwijl het kruisje dan tevens de dikte krijgt van het plankje min de beide hol-profielen.

De zogenaamde „spiegel", dat is het vak waar straks het gebedje wordt ingeplakt wordt in het plankje verdiept, en wel 2 mm. Als eerst de kanten zuiver zijn ingestoken, kan men het vlakje verder met een grondschaafje wegnemen.

De uitlopende krullen worden vanuit dit verdiepte vlak visbekvormig ingestoken.

Onder het verdiepte vlakje wordt een vignetje ingesneden, voorstellende de korf met broden en vis, een voorstelling aan allen welbekend.

Op de achterzijden wordt een crikelvormig vlakje uitgediept, terwijl daarin de initialen respectievelijk van vader en moeder worden ingesneden.

Twee kleine koperen scharniertjes, verbinden de beide blaadjes en maken ze vouwbaar.

Als het geheel nog eens goed is nagezien, afgeschuurd en bijgepolijst, wordt het in de boenwas gezet en dit laat men enige dagen zitten, waarna het met een harde borstel wordt uitgeborsteld.

Men kan de diptiek na het gebruik dichtvouwen en opbergen, maar meestal wordt het als sieraad op de schoorsteen of op een kastje geplaatst.

Over de uitvoering van de in handschrift uit te voeren gebedjes een volgende keer.

ARCHITEKT.

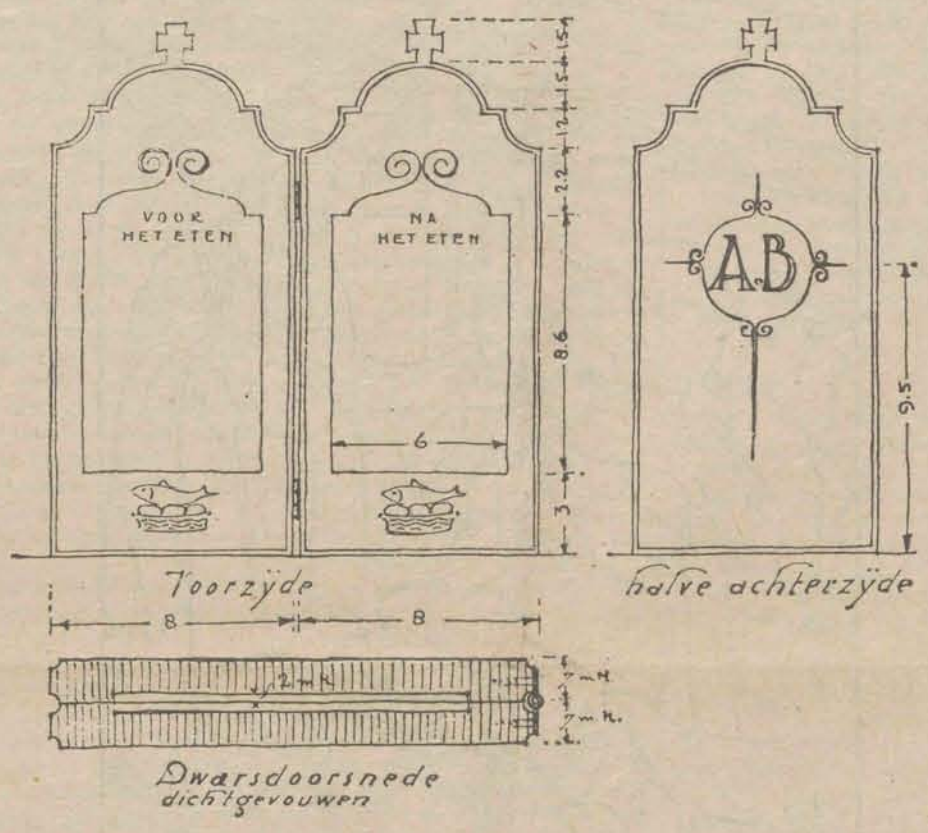

STROOM BESPARING

De grootste besparing op Uw stroomrantsoen verkrijgt U door het gebruik van de beste en zuinigste lampen ooit door Philips vervaardigd:

PHILIPS „BI-ARLITA" LAMPEN

De zon komt in het oosten op en gaat in het westen onder. Of beter gezegd: de aarde draait in een etmaal eenmaal om haar as in de richting west-oost. Dat komt wat het effect betreft op hetzelfde neer.

Tengevolge van het draaien van de aarde om haar as zien we bijvoorbeeld in Nederland op een bepaald uur, laten we zeggen 's morgens om 6 uur de zon boven de horizon verschijnen. Maar op dat moment staat diezelfde zon in een strook meer naar het oosten gelegen reeds een eindje boven de horizon m.a.w. daar is de zon reeds vroeger opgegaan, daar is de dag reeds vroeger begonnen.

Hieruit volgt dat naarmate een land meer oostelijk of meer westelijk op de aardbol ligt, de tijdregeling daar anders is. In elk van de 24 „moten" is het tijdsverschil 1 uur en wel optellend van west naar oost. Naarmate we ons meer naar het oosten bewegen wordt het telkens een uur later.

Maar als dit juist is bemerken we bij verder nadenken, dat er dan ook ergens op aarde een z.g. „datumgrens" moet zijn, een lijn dus waarbij het b.v. aan de ene kant 2 Januari is, terwijl het aan de andere kant nog 1 Januari is. Immers één uur tijdsverschil is daarvoor reeds voldoende. Wanneer het in de ene tijdzône b.v. 1 Januari 's avonds om half twaalf is, zal het in de oostelijke daarvan gelegen tijdzône reeds een uur later zijn, zodat het daar reeds 2 Januari is en wel 's morgens om half één.

Zo zien we als het ware een bepaalde datum zich om de aardbol heen bewegen, beginnend ergens ver in het oosten en in 24 uur de hele aardbol omvattend tot het moment dat het beginpunt reeds weer aan de nieuwe (volgende dag) is begonnen en de oude als het ware voor zich uitjaagt.

Maar als dit alles zo is, dan moet er dus ergens op aarde een lijn noord-zuid zijn die als „datumgrens" kan worden aangeduid. Een lijn dus waar het aan de ene kant één dag later is dan aan de andere kant. Een lijn dus waar we ons als het ware een wegwijzer zouden kunnen denken met 2 opeenvolgende kalenderblaadjes: aan de ene kant is het daar 1 Januari, aan de andere kant reeds 2 Januari.

Dit is niet louter theorie, dit is praktijk. Die lijn bestaat werkelijk en loopt (aldus vastgesteld) van de Noordpool, ten oosten van de oostpunt van Siberië, door de Beringstraat, verder ten oosten van Japan, door de Philippijnen, Nieuw-Guinea, Nieuw-Zeeland en zo verder naar de Zuidpool. Dit is dan de z.g. datumgrens.

Nu moet men ook niet menen dat het met dit „aardigheidje" afgelopen is, dat dit een aardige bladzijde in een boek is en verder niet. Neen, de praktijk heeft zich daar wel degelijk op ingesteld. Gaat men per schip b.v. van Japan naar Amerika, dan passeert men de datumgrens en wel in „voordelige" wijze hetgeen wordt opgelost door dezelfde dag tweemaal te „vieren". In het scheepsregister wordt b.v. aangetekend Maandag 2 Augustus, Dinsdag 3 Augustus I, Dinsdag 3 Augustus II, Woensdag 4 Augustus enz.

Vaart men in omgekeerde richting dan komt men een dag „te kort". Op de Maandag volgt dan onmiddellijk de Woensdag. Men gaat dus 's Maandagsavonds naar bed, staat 's Woensdagsmorgens op en heeft toch slechts z'n gewone nachtrust genoten. En dat alles door het draaien der aarde om haar as.

JOHN BOYLE.

Uitslag van de kleurwedstrijd

In totaal 969 inzendingen!

Prachtige prestaties en zeer veel animo

We hadden nu eenmaal ja gezegd op het vriendelijk verzoek van de redactie van Herstel om tezamen met enkele anderen als jury op te treden.

Maar toen de karrevracht voor de deur stond met de negen honderd negen en zestig inzendingen, toen zijn we toch even geschrokken. Doch dat was dan ook inderdaad maar heel even, want aanstonds kwam de gedachte naar voren: Met wat 'n animo en toewijding is er onder die honderden deelnemers en deelneemsters gewerkt, negenhonderd negen en zestig maal zoveel uurtjes van ingespannen, nuttige bezigheid vragen thans om 'n beoordeling.

We hebben er ons niet met 'n Franse slag van afgemaakt. Allen, die hebben meegedaan, mogen er zich van verzekerd houden, dat ieder werkstuk met aandacht is bekeken en beoordeeld. Bij die beoordeling hebben we niet alleen rekening gehouden met de artistieke kwaliteiten van de geleverde prestatie, maar deze zoveel mogelijk in verband gebracht met de leeftijd, terwijl ook de uit het geleverde werkstuk sprekende moeite, die de inzender of inzendster zich heeft gegeven, uiteraard niet over het hoofd is gezien.

In de wijze van uitwerken viel intussen een grote verscheidenheid te constateren. Platen in olie- en waterverf, met vet krijt of kleurpotlood gekleurd, op tekenpapier, op linnen, op leer, op karton enz. Verscheidene inzenders hadden zelfs op triplex de contouren van de plaat ingebrand, daarna de figuren gekleurd en ten slotte gelakt. Ja, de jury stond niet direct voor een gemakkelijke taak!

Er waren ook leuke brieven bij. De kleine boy van zes jaar, die er beslist op stond dat zijn vader de gekleurde plaat zou opsturen, héeft 'n prijsje, ondanks de misschien wel wat pessimistische verwachtingen daaromtrent van pa-lief. 't Is heel verstandig van jou hoor, kleine boy, om jouw kleurplaat te laten opzenden, je had groot gelijk om met je resultaat voor de draad te willen komen, maar vergeet voor je later leven niet het spreekwoord van de paarden, die de verdiende haver niet altijd krijgen. Als je ouder geworden bent zul je dat nog wel eens moeten ondervinden, hoor!

Er waren er bij, die tijdens het kleuren in het ziekenhuis lagen, ook ouderen die in onze korte maar dapper gestreden oorlog hadden meegevochten en die met de hand nog in 't verband, toch een poging hebben willen doen.

Soms voelde je door de verpakking van de plaat — eerst een stevige rol eromheen en dan vervolgens in een mooi kerstpapier gewikkeld — de sfeer aan, waarin onder het lamplicht en de gezellige kerststemming thuis, de plaat moet zijn gekleurd....

De droefgeestige deelnemer, die schreef „nog nooit" iets met prijsvragen of loterijen te hebben gewonnen, héeft nu ditmaal 'n prijsje; niet echter vanwege zijn jammerklacht, maar omdat het geleverde werkstuk daarop aanspraak maakte.

En zo zouden we kunnen doorgaan met een rijk gevarieerde bloemlezing van gedachten en indrukken, die ons bij het voleindigen van onze, niet eenvoudige, maar toch dankbare arbeid zijn bijgebleven. We zullen het geduld van de deelnemers en deelneemsters — die misschien toch eerst naar de onderstaande lijst hebben gekeken — maar niet langer op de proef stellen en geven hieronder dus de namen van degenen, die voor één der toegekende prijzen in aanmerking zijn gekomen. Tot degenen, die daar niet bij behoren zouden we willen zeggen: houdt goede moed, 'n volgende keer nog eens geprobeerd! Dat is trouwens een heel verstandige stelregel in het leven!

De redactie van Herstel heeft — in verband met de grote deelneming — het aanvankelijk aantal prijzen verdubbeld, zodat er nu 2 eerste, 2 tweede, 20 derde, 20 vierde en 58 vijfde prijzen, in totaal 102 prijzen ter beschikking waren, die als volgt zijn toegekend:

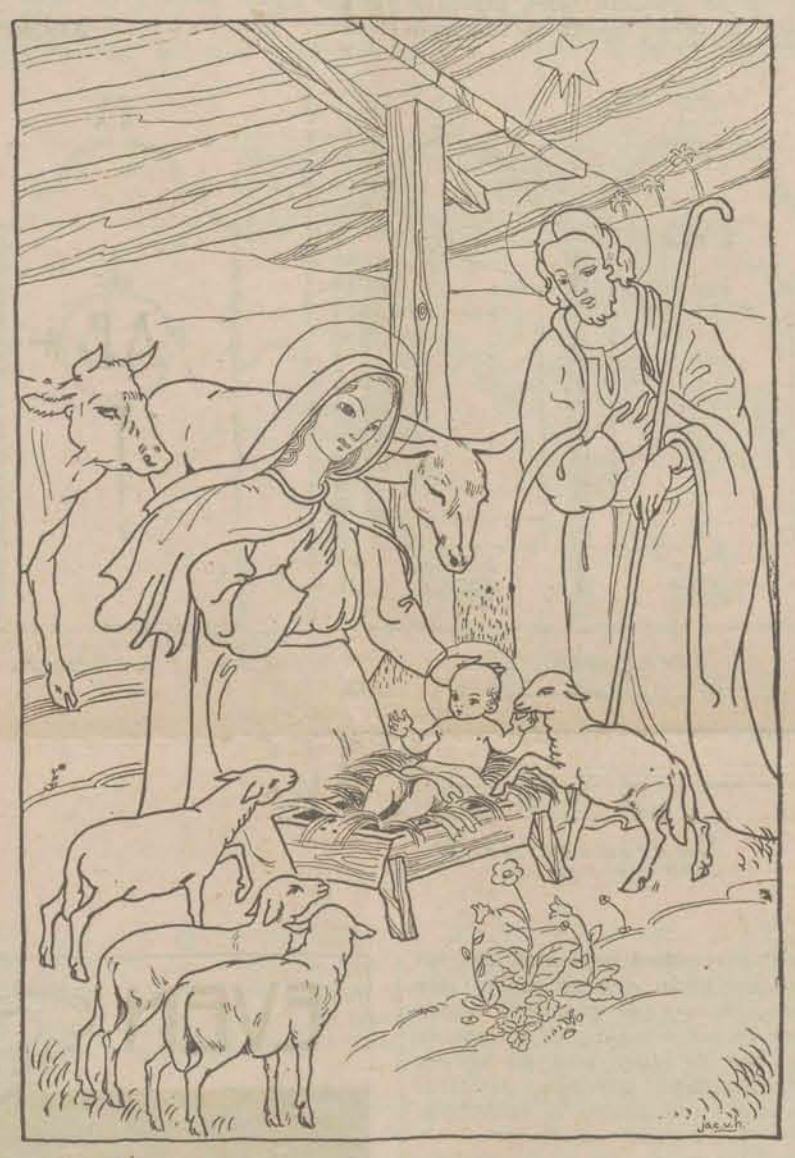

Eerste prijs:

J. C. Guérain, J. v. d. Heydenstr. 27, Gouda; L. Kleintjes (gelieve adres te melden).

Tweede prijs:

P. Niessen, Groenewegje 35, Den Haag; H. J. A. Ehlert, Pauwenstr. 62, Hilversum.

Derde prijs:

Joop v. Ooyen, Oude Amersf. weg 103, Hilversum; C. L. F. Hutten, Huisduinenstraat 26, Den Haag; C. A. Janssen, Maasstr. 179I, Amsterdam (Z.); G. Snijders, Bl. van Treslongstr. 33h, A'dam (W.); Herman Rinket, Ceramstr. 20a, Groningen; Marie Steemers, Nieuwstad 97, Zutfen; W. Corel, Rozensteinstr. 50, Wassenaar; J. L. v. Unen, Bootsmanstr. 12, Rotterdam (W.); J. H. J. Scheepers, Witte Kastanjelaan 2, Mariadorp-Eijsden; H. Hijmans, Rochussenstr. 185 Den Haag; J. H. Hendriks, Acaciastr. 9, IJmuiden (O.); Th. Fleuren, Kruisbergsestraat A 104, Overasselt (bij Nijmegen); P. de Bruin, Houtstr. 2, Eindhoven; B. v. de Meijs, Vleutenseweg 324, Utrecht; A. v. Kronenburg, Bandstr. 9, Eindhoven; Corn. v. d. Boogert, Houtstr. 8, Eindhoven; G. C. Spijkerman, Josephstraat 50, Gouda; D. C. v. Heesewijk, Ger. van Loonstraat 14, Delft; P. E. Ignatius, Kralingerbuurt 448, De Rijp (N.-H.); M. A. Koevoets, Dunklerstr. 8, Haarlem.

Vierde prijs:

N. Huyboom, Hooidrift 157a, Rotterdam (W.); Evert Lammers, Adm. de Ruijterweg 116 II, A'dam (W.); G. P. Willemsen—Sonsbeek, Veenenlaan 214, Hoorn; P. Zohlandt, Oranje Plantage 18, Delft; A. C. v. Lieshout, A 115, Heeswijk (N.-Br.); M. C. Lucas, Insulindestr. 245b, Rotterdam; C. 's Gravemade, Alijd. Buserstr. 33, Delft; W. Wagner, Floraliastr. 7, Oss; B. v. Roemburg, Bernissestr. 23 II, A'dam (Z.); L. Chr. van Ettinger, Zuidvliet 29 r, Maassluis; Mej. Jac. J. E. Schoonderwoerd, Burg. Hooylaan 15, Loosduinen; Jan Vogels, Jodenbachstr. 25, Den Haag; A. Stembert, Veenkade 135, Den Haag; H. A. v. d. Wey, Burg. v. Houtlaan 189, Helmond; Jo Mey, Wamel (nader adres?); M. J. Laufen, Beekstr. 3, Heerlerheide, Heerlen; A. G. Goedhart, Forstmanstr. 7, Zuilen; Jan Weeterings, Tongert, Hoefstraat 66, Tilburg; Kees v. d. Laan, J. v. Galenstr. 9, Wormerveer; G. Landman, J. v. d. Heydenstr. 65, Hilversum.

Vijfde prijs:

P. Kruft, Flamingostr. 26, Utrecht; P. Laarmans, Lambeck v. Middelhovenweg 19, Maastricht; H. T. Giesberts, Broeksitt.weg 13 g, Sittard; H. Reekers, Achterom G 39, Joure (Fr.); H. Verkoeijen, Kerkraderweg 43, Heerlen; H. v. Herk, Sumatrastr. 24, Tilburg; W. Verhalle, Taalstr. 140, Vught (N.-Br.); A. Bakker, Const. Huygenslaan 11, Leiden; P. Dijkstra, v. Bossestraat 11 I, A'dam (W.); ? , Den Bosch (tekening geplakt op karton, beschermd door cellophaan-papier. Gelieve naam en adres op te geven). Corrie v. Gils, Giessenmondestr. 40, Dordrecht; L. Ermerins, Bassenstr. 67, Den Haag; A. Waterloo, v. Ostadestr. 92 hs, A'dam (Z.); Theo Bankras, H 61, Hem (N.-H.); H. de Kruijf, Klaverstr. 22, Utrecht; Willy v. d. Hurk, O. L. Vr. Gasthuis, zaal 4, Amsterdam; P. v. Hest, Zuiderweg 111, Hilversum; v. Elswijck, Baandert 37, Sittard; Tonia Miltenburg, Uitweg B 141, Schalkwijk; S. v. Breugel, Stortenbekerstr. 363, Den Haag; G. N. de Ruyter, Groothuizen 30, (Avenhooren); P. v. Tol, 1e Ringdijkstr. 31, Amsterdam (O.); Tiny Zwagerman, Nieuwstr. 65, Den Helder; Jan v. d. Graaf, Willemstr. 24, Delft; Jan Heym, Fred. Hendrikstr. 118 II, Amsterdam (W.); M. Draaisma, Havenstr. A 43, Molenwij, gem. Kloosterburen; Willie Altepost, Weverstr. 25, Enschedé; P. J. Slangen, Merellaan 45, Vlaardinger-Ambacht; Jacoba v. Atteveld, Koningstr. 159, Afferden (Gld.); J. H. Blankhart, Bajonetstr. 69, Rotterdam; A. v. Tuyl, 1e Zeine 20, Waalwijk; J. Couwenberg, Kapelstr. C 128, Beek en Donk; H. J. H. Vermey, J. Overdijkstr. 20, Utrecht; J. C. Verleg, Terborgstr. 3, Geldrop; F. W. Vermeend, Bandoengstraat 33bis, Utrecht; P. Geuskens, Heinsbergerweg 85, Roermond; Beb Nieboer, Schoolmeesterstr. 17, Den Haag; B. Jansen, Bloemfonteinstr. 73, Eindhoven; W. Laurijsen, Reinierblassenstr. 2, Tilburg; F. Hendriks, Overlaatweg 4, Den Bosch; A .A. Tholens, Herzorgstr. 64, Den Haag; C. G. Visser, Fred. Hendrikstr. 64, Sneek; F. Verkoeijen, Kerkraderweg 43, Heerlen-Molenberg; Th. Mees, Westenburgerweg 27, Den Bosch; A. G. W. v. Lingen, 1e Hugo de Grootstr. 20 II, A'dam (W.); J. Knoops (gelieve adres te melden); J. Holtus, Graaf van Wiedstr. 16, Haarlem; L. H. Kuiper, St. Josephlaan 40, Utrecht; R. Verkoor, Hoogstr. B 91, Berlicum; A. v. d. Ham, Corn. v. d. Lijnstr. 248, Den Haag; H. Raemaekers, Romein, Deurne; F. Stollman, Da Costastr. I, Heerlen; A. Deen, Attilaweg 23, Maastricht; Jan Vinkenstein, Waldeck Pyrmondstr. 64 Leiden; W. G. Houdijk, Tuinstr. 77, Boskoop; Siemon Kroon, Lindenstraat 40, Krommenie; C. W. Suyker, Jozef Israëlstr. 47, Vlaardingen; J. Bartelet, Koekstr. 12, Tegelen.

Nog twee jongelui, die ook een prijs krijgen, hebben vergeten hun naam op de tekening te zetten. Hier volgt een omschrijving van beide tekeningen.

Nummer een heeft de oorspronkelijke achterpagina van Herstel met olieverf gekleurd.

De ander heeft de zelf overgetrokken tekening met vette pastel gekleurd. De hoofden heeft hij (of zij) een aureool gegeven. St. Jozef heeft een bruin, Maria een blauw overkleed. Om de gehele tekening is een zware potloodrand getrokken.

Het resultaat houdt intussen voor de leiding van onze katholieke arbeidersbeweging een vingerwijzing in. Er blijkt uit hoe groot de kunstzin en de liefde voor eigen werk onder de leden en hun huisgenoten is en hoe door deze wedstrijd, waarmee een enorme hoeveelheid wèlbestede uurtjes gemoeid waren, in een behoefte is voorzien. Wij kunnen dan ook — en dit tot troost vooral voor degenen, die ditmaal niets hebben gewonnen — wel zeggen, dat in deze richting voortgewerkt en binnenkort bepaalde plannen nader ontvouwd zullen worden.

Want nog eens, er is met deze prijsvraag een goed werk gedaan.

Een enkele gedachte nog in dit verband.

Er wordt zo dikwijls gezegd: wat kan ik nu doen, met mijn gezin, voor de opbouw van een nieuwe gemeenschap? Dat probleem nu van die opbouw is zo veelzijdig en zo veelomvattend, dat ook de gewone, dagelijkse dingen daarvan facetten vormen. De vader of moeder, die er in deze dagen op uit is de band der huiselijkheid te verinnigen, die doet een goed werk voor de opbouw der nieuwe gemeenschap. Het leven in ieder gezin vormt mede de geschiedenis van deze tijd! Mochten daarom oude vergeten dingen, als het gezamenlijk lezen, het gezamenlijk een spelletje doen, gezamenlijk zingen en vooral ook het gezamenlijk bidden voor de toekomst van ons volk en onze katholieke arbeidersbeweging, mochten al deze dingen opnieuw een eerste gemeenschapsgevoel doen ontstaan in de probleemzware hoofden van zovele jonge mensenkinderen! En juist nu de bijzondere omstandigheden, waaronder wij leven, de maar al te vaak verstrooide gezinsleden weer tezamen brengen in de oude, welhaast niet meer gekende sfeer van de huiskamer, nu kan er immers zo goed werk worden gedaan om de uurtjes, die men aldus doorbrengt, nuttig te helpen besteden.

Zo bezien heeft deze prijsvraag — getuige de grote deelname — haar nut gehad en de katholieke arbeidersbeweging zal ook in dit opzicht haar taak begrijpen.

En hiermee besluiten wij dan onze publicatie en brengen gaarne dank aan alle deelnemers en deelneemsters, aan jong en oud, voor hun betoonde ijver en prettig aandoende belangstelling. Mogen deze bij een volgende trip zo mogelijk nog overtroffen worden.

Namens de jury:

L. M. Beumer.

REDACTIE-ADRES:
BERKENSTRAAT 57, HAARLEM (NOORD)

Durft te leven

Men hoort het zo dikwijls verzuchten, het leven is geen pretje. Inderdaad, de wereld is door de mensen gemaakt tot vaak het tegendeel van het paradijs waarin het eerste mensenpaar leefde.

Het leven is geen pretje.

Harde slagen worden uitgedeeld, lichamelijk en geestelijk lijden zijn aan de orde van de dag. Naar alle kanten moet de mens zich weren om het kwaad te verwijderen, maar dikwijls is hij hiertoe onmachtig en strijd en lijden zijn beide onontkoombaar. Er valt niet aan te ontvluchten, want zo is de wet van het leven.

Toch sluit dit alles niet uit dat de mensen gelukkig kunnen zijn. Allereerst weten we, dat het lijden een bovennatuurlijke betekenis kan ontvangen, wanneer het gedragen wordt met overgeving aan Gods H. Wil. Hieruit vloeit een groot geluk voort voor den mens, omdat hij weet, dat hij alleen met Gods Wil is verbonden, en zijn lijden een grote waarde bezit.

Op de tweede plaats echter geeft het leven ook blijde, vreugdevolle ogenblikken, waarin een ware voldoening wordt gevonden voor geest en hart.

Alleen komt het er dikwijls op aan om die gelegenheden te vinden en uit te buiten.

Want al is het waar, dat er veel leed onontkoombaar is, ook staat vast; dat de mensen elkaar onnodig veel leed aandoen en elkaar veel vreugde ontnemen.

Er wordt wel gezegd, dat het leven een kunst is. Dat is inderdaad zo, vooral daar, waar het er om gaat zich zelf en elkaar het leven dragelijk, ja, om dit blij te maken.

Een mens kan en moet zoeken naar die gelegenheden en momenten, moet gebruik maken van allerlei omstandigheden, die een blijde glans op het leven kunnen werpen.

Wij zouden hier een ogenblik kunnen blijven staan bij het gezinsleven. Hoe hemelsbreed kunnen twee gezinnen niet van elkaar verschillen. Hoewel de omstandigheden hetzelfde zijn, hangt er bij het ene een stugge, sombere, vreugdeloze geest, bij het andere integendeel een blije, opgewekte, hartelijke sfeer.

Dat zijn nu mensen onder elkaar, leden van één gezin.

Hier wordt de kunst om te leven begrepen, daar niet.

Bij familie A. staat ieder op zichzelf. Elk kind gaat zijn eigen gang en trekt zich van den ander niets aan. Elke hoek van hun huiskamer is bezet, omdat de kinderen zich rond de tafel niet thuis gevoelen. Ze willen zich niet geven, onder generlei omstandigheden, alles moet kort en stuurs zijn.

In een dergelijk gezin is niet veel vreugde te beleven. Het leven van die mensen is zo hard en kil.

Maar zij moeten weten dat ze dit kwaad zichzelf aandoen.

Het kan zoveel anders.

Juist het gezinsleven kan en moet een bron zijn van vreugde en blijheid. Hier moeten allen met elkaar zijn om het leven blij en aangenaam te maken. Het kost niets om vriendelijk en hartelijk te wezen, om elkaar te begrijpen en met elkaar gelukkige dagen op te bouwen.

Geldt dit op de allereerste plaats voor het gezinsleven, ook voor het openbare leven is dit van eminent belang.

De mensen kunnen van het leven veel goeds en moois maken.

Daarom durf te leven.

Waar men verwacht wordt

BENNEBROEK. Het plan bestaat om op Zondag 2 Maart a.s. een Sociale Zondag te houden voor de leden der afdeling.

Des morgens zal om zeven uur een H. Mis gelezen worden.

Ongeveer 11 uur koffietafel, waaraan een spreker de aanwezigen over een belangrijk onderwerp zal onderhouden.

Alles zal omstreeks één uur afgelopen zijn.

Houdt nu deze datum reeds vrij.

DORDRECHT. Onze afdeling zal op Donderdag 27 Februari a.s. haar jaarvergadering houden in het Bondsgebouw aan de Doelstraat 9.

De agenda vermeldt jaarverslag secretaris en penningmeester, alsmede begroting 1941.

De bekende 5-minuten-toespraak van onzen geestelijken adviseur ontbreekt natuurlijk niet.

Tevens moet bestuursverkiezing plaats hebben, aan de beurt van aftreden zijn de heren L. Verbeek, E. J. van Dongen en J. v. d. Hurk, allen stellen zich weer herkiesbaar. Candidaten kunnen tot 27 Febr. bij secretaris Eemheekstraat 39 worden ingediend.

Laten de leden nu tonen dat het hun ernst is met het organisatieleven en laat deze avond de zaal te klein zijn.

Het triduum

De voorbereidingen tot een groots opgezet triduum voor de leden en hun gezinnen van de Volksbond zijn thans in volle gang.

Er wordt alles aan gedaan, om alles op tijd gereed te hebben, het bestuur van de Volksbond werkt onder hoogspanning, de geestelijke adviseur is in actie en een bekend kanselredenaar heeft zijn medewerking toegezegd.

Voor dit triduum moet alle geestdrift worden losgeslagen en als het eenmaal van stapel loopt moet het zijn hoogtepunt vinden in een massaal bezoek.

De datums zijn 27, 28 en 30 Maart a.s.

LEIDEN. De retraite voor de leden wordt gehouden van 22 tot en met 25 Februari. Zij die hieraan nog deel willen nemen moeten zich onmiddellijk vervoegen bij het bestuur, dat hun alle mogelijke inlichtingen kan verstrekken.

In deze tijd van onrust en onzekerheid waardoor zo menigeen uit zijn geestelijk evenwicht geslagen wordt is het meemaken van een driedaagse retraite een uitstekend middel om zichzelf terug te vinden en geestelijk versterkt voort te gaan.

Afdelingsbestuurders hebt gij al maatregelen getroffen voor de plechtige zegening van de werkers en van hun gereedschappen en werktuigen?

Uw afdeling blijft hierbij toch niet achterwege?

Wat ons uit de afdelingen ter ore kwam

ALKMAAR

Wanneer wij thans enkele regelen gaan schrijven dan is het wel speciaal gericht tot de bestuurders van de diverse vak- en andere onderafdelingen van de katholieke Volksbond. Ja, vrienden, want juist in deze donkere tijden, waarin geestelijke en sociale organisaties min of meer belemmerd worden in de uitoefening van hun taak, is het wel van het grootste belang, dat de betrokken bestuurders zich van de toestand bewust zijn en een vaste wil en overtuiging bezitten waarop men kan bouwen.

Men moet ook niet de gebeurtenissen en de veranderingen, welke in de maatschappelijke ordening plaats grijpen, te bekrompen bezien, maar trachten het goede daaruit te kunnen vasthouden. Dit is dikwijls wel niet zo gemakkelijk, vooral omdat wij nimmer dachten, dat ons land ooit in deze vreselijke oorlog betrokken zou worden en dus onze gedachte steeds georiënteerd bleef op de verdere uitbouw van onze geestelijke en sociale organisaties en wij dachten dat hierin nimmer verandering zou komen.

Nu dit wel het geval is, moeten wij als bestuurders ons best doen, in het belang van het algemeen, de gebeurtenissen nuchter en zakelijk te bezien en het goede te aanvaarden en tevens stelling te nemen tegen alles wat tegen onze principiële geestelijke overtuiging indruist. Juist heden ten dage hebben wij mannen nodig met een rotsvaste wil en diepe geestelijke overtuiging, die weten wat ze willen, waardoor, dit heeft de geschiedenis ons geleerd, eerbied wordt afgedwongen bij onze andersdenkende mede-broeders.

Wij moeten niet de zaken te oppervlakkig afwerken en dan maar afwachten wat er verder gebeuren gaat. Actief blijven is het parool. Wij moeten medewerken om de juiste christelijke sociale geest bij de massa in te werken.

Maar dan behoren wij eerst ons zelf te sterken in geestelijke kracht. De katholieke Volksbond geeft thans de schone gelegenheid en wel in het houden van ééndaagse retraites te Bergen. Wil men de gevaren en dwalingen van de wereld gemakkelijker trotseren, dan is er toch op de eerste plaats de genade en kracht voor nodig van Hem, aan Wien wij alles te danken hebben, hetgeen wij bezitten en wat wij zijn. Ook zal het kunnen voorkomen, dat wij offers zullen moeten brengen, hetzij door beperking of verbod in een of andere aangelegenheid, enz. Dan hebben wij de kracht nodig om dit te dragen.

Daarom sporen wij u bijzonder aan deze ééndaagse geestelijke oefeningen mede te maken. Ook de gewone leden zijn natuurlijk welkom. En wij vertrouwen dan ook, dat alle afdelingsbestuurders hun respectieve leden volledig op de hoogte zullen stellen van deze ééndaagse retraite.

Op Zondag 30 Maart a.s. zal dan wederom een dergelijke ééndaagse in het retraitehuis te Bergen voor de leden van de katholieke Volksbond worden gehouden. Financiële kosten zijn hieraan niet verbonden.

Dus, vrienden, wij verwachten zo spoedig mogelijk opgave van deelnemers voor deze ééndaagse retraite aan ons secretariaat: Dr. Schaepmankade 16, alhier.

Zegt het voort!

BERKEL

Dezer dagen hield de afdeling haar tiende jaarvergadering. De waarnemend voorzitter, de heer A. Hijdra, memoreerde hetgeen in het verleden was bereikt. Het verheugde spreker, dat het ledental nog nimmer dalende is geweest, doch daarentegen steeds ieder jaar toeneemt, en dat ook in deze tijd de leden hun organisatie trouw gebleven zijn.

Uit het jaarverslag bleek, dat het ledental momenteel op 138 staat. Te verwachten is dat het ook dit jaar weer zal stijgen.

Het verslag van den penningmeester werd met algemene stemmen goedgekeurd. Hieruit bleek, dat de afdelingsfinanciën niets te wensen overlaten.

Het bestuursvoorstel, om het bestuur met twee leden uit te breiden werd aanvaard. De aftredende bestuursleden werden op één na herkozen. In de vacature voorzitter werd op advies van de bestuursraad gekozen de heer C. Vonk.

Besloten werd, wederom een ledenwervingsactie in te zetten, waartoe de districtsbestuurder, de heer F. Keesen, alle aanwezigen, in een duidelijk betoog, aanspoorde.

De uitkeringen van het fonds Hulp in Nood zullen eveneens worden uitgebreid. Uit het verslag van de onderafdeling Moederfonds bleek, dat deze instelling, ondanks prijsstijging der levensmiddelen, nog even goed schitterend werk heeft gedaan. In 29 gevallen kon weer worden geholpen. De propagandisten van Herwonnen Levenskracht bleken eveneens schitterend werk te hebben gepresteerd. De onderafdeling Winterzorg kon nog geen verslag geven. Aan de besturen der onderafdelingen werd dank gebracht voor hun belangeloos werk in het afgelopen jaar.

Tot slot werden nog een drietal retraitekaarten verloot.

CASTRICUM

Nadat de geestelijke adviseur, kapelaan Verheul, de Hoogmis had opgedragen voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van alle standsorganisaties, werden de leden van de apostolaatsgroepen Ora et Labora en Credo Pugno plechtig geïnstalleerd, waarbij zij werden toegesproken door den directeur van de kernvorming, pater Alexander.

De Hoogmis en installatie werd door veel leden van de standsorganisaties bijgewoond, tevens door den hoofdbestuurder van de Volksbond, den heer Van Slingerland. Na de installatie werd een gezamenlijke koffietafel gehouden in het café van Beentjes. Daarbij voerden verschillende sprekers het woord, zoals de voorzitters van Ora et Labora en Credo Pugno, P. Springerorum en E. Zonneveld. De voorzitters van Hanze en Volksbond de heren Dijkman en [illegible] Vries. Verder de heer Van Slingerland, lid van het bondsbestuur, de zeereerw. heer pastoor, pater Alexander en tot slot kapelaan Verheul.

HOORN

Bij gelegenheid van het jaarfeest van de Volksbond trad de onderafdeling Ons Toneel voor het voetlicht met „De pastoor van Eikendonk", dat op zeer verdienstelijke wijze werd gespeeld. Vooral de pastoor, die tevens de rol verzorgde, heeft werkelijk iets moois van zijn rol gemaakt. In de uitstekend bezette zaal waren mede aanwezig de hoogeerwaarde heer deken met kapelaans en de fraters van het missiehuis. Een buitengewoon geslaagde avond, dank ook zij de medewerking der harmonie Apollo.

WASSENAAR

Dezer dagen hield onze afdeling de jaarvergadering. Voorzitter G. A. van Leijenhorst opende met het gebed voor De Nieuwe Gemeenschap en hield na allen welkom geheten te hebben een kernachtige speech over Zalig Nieuwjaar, het beschouwend in de nieuwe orde en waar deze haar oorsprong vond in den mens zelf. De goede geest wordt het best aangekweekt in het Retraitehuis. Daarom volgend jaar geen 28, maar 60 leden op naar de retraite, opdat weer 60 betere mensen intreden in de nieuwe orde.

Na het jaarverslag van secretaris J. J. van Benten vernamen wij van den penningmeester L. Zandvliet, dat zijn batig saldo f 23.18 en zijn kassaldo f 101.90 bedroeg. De Rome-reis beschikte over f 356.06. Aangenomen werd het voorstel te collecteren bij iedere vergadering voor financiële steun voor retraitanten. De eerste collecte bracht f 4.61 op. Bepaald werd dat de zegening der werktuigen bepaald was op 24 Maart. Vastenavondfeest op 23 Februari à f 0,20 per persoon. Herkozen werden de heren G. A. van Leyenhorst als voorzitter, L. Bellekom en G. Noordoven, commissarissen. In de vacature van penningmeester van L. Zandvliet kwam met meerderheid van stemmen den heer Fr. van Leeuwen.

De scheidende penningmeester was 19 jaar bestuurslid waarvan 10 jaar penningmeester. Dat zijn werk gewaardeerd werd bewezen de hartelijke woorden, zowel van den voorzitter als ook van onzen geestelijken adviseur kapelaan J. Schoots en het cadeau der leden, een pracht ruststoel.

De heer Kaandorp bracht dank aan het bestuur voor zijn vele werk.

STEUNT HERWONNEN LEVENSKRACHT

Een volmaakte gelaatstint

Een jeugdig-frissche huid verkrijgt men niet door het gelaat te bedekken met crêmes en poeder. Zorgt vóór alles dat de huid zelf gezond is. D.D.D. doet de onregelmatigheden van Uw huid als bij tooverslag verdwijnen. Enkele druppels zijn reeds voldoende om de huid te zuiveren en te beschermen tegen stof, vuil en ziektekiemen.
D.D.D. is veel meer dan een schoonheidsmiddel - het is een reeds tal van jaren bekend geneesmiddel tegen huidaandoeningen, dat de huidweefsels verfrischt en de natuurlijke schoonheid van het gelaat verhoogt. Flacons à 75 ct., f 1.50 en f 2.50 bij Apothekers en Drogisten. B 2

D.D.D.
GENEESMIDDEL TEGEN HUIDAANDOENINGEN

VOGELLIEFHEBBERS

Prima mannenkanaries. Dag- en avondzangers 2,50 tot 3,50 per stuk. Popjes 40 cent. Teelbare Valkparkieten, zeer mooie 7 gld. per paar. Niet goed, geld terug.

L. OPPERS
Hastelweg 14 - Eindhoven
Telefoon 5526

MAART AANVANG

der goedk. schriftel. lessen in **Fransch, Duitsch, Engelsch, Boekh., Taal m. Rekenen,** enz. à 65 ct. per maand. Ook **Steno** en **Alg. ontw.** Vraag gratis proefles Cursus Zelfontw., Bosb. Toussaintstr. 46 C., Amsterdam-West.

HAAST U! NOG 500 ROSKOPF

SPOORWEG-ANKERHORLOGES VERKRIJGBAAR

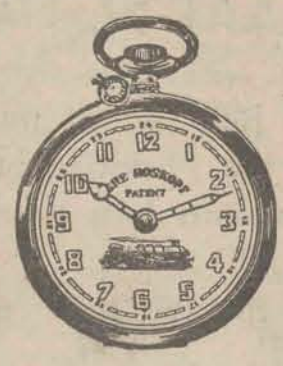

— ZWITSERS FABRIKAAT
— LUXE MODEL —
— FIJNE ANKERGANG —
— CHROOM KAST —
— ONBREEKBAAR GLAS —
NAUWKEURIGE GANG
— SHOCK PROOF —

Door de oorlogstoestand raakt ook onze voorraad horloges op. Dit zijn de laatste 500 stuks **tegen de oude prijs.** Levering onder rembours (plus vracht) **f 2.95**

Elke koper kan slechts één horloge tegelijk bekomen.

Elke kooper kan slechts één horloge tegelijk bekomen. Bestellingen worden verzonden in volgorde van binnenkomen. Nabestellingen kunnen niet worden uitgevoerd.
Gelieve geen geld vooruit te zenden

GRAND COMPTOIR UNIVERSEL d'HORLOGERIE
HOMERUSLAAN 83 — POSTBUS 44 — UTRECHT

TONEELLIEFHEBBERS

Vraagt inzage van de volgende vrolijke éénactertjes:

De Soldatendochter	1 D. en 3 H.
De Haarkuur	4 H. of 1 D. en 3 H.
Ridders zonder vrees of blaam	7 H.
De Pantoffelheld	1 D. en 2 H.
Televisie	8 H.
Een huis vol inbrekers	3 D. en 5 H.

Prijs 75 cent per exemplaar. Uitsluitend verkrijgbaar bij:
TONEELFONDS „VARIA" HEERENWEG 66 — UTRECHT
Girorekening 347954.

ZANGKANARIES

Goudgele Saksmannen *f* 2,25 bekr. Seyfert mannen diep in knor holrol, klockrollen, knor en fluiten *f* 2,75. Uit kampioen Harzermannen bante *f* 2,50. Alle dag- en avondzangers en schriftelijke garantie. Kanariepopjes *f* 0,35. Teelbare Parkieten *f* 1,20. Manvinken *f* 0,35. Mansijsjes *f* 0,50. Gemengde vogelzaden *f* 1,70 p. 10 pond. Fijnkwekerij Nico Borneman, Merelstraat 35, Utrecht, Telef. 13617

NU,

maar ook voor de toekomst is Coöperatie onmisbaar!

Coöperatie

moet en zal een belangrijke taak hebben bij de wederopbouw.

Houdt dus ook NU vast aan Uw coöperatieve gedachte!

Blijft ook NU trouw lid en verbruiker van:

R. K. Coöperatieve Verbruiksvereniging

HET ANKER u.a.

Kruisstr. 54 · L. Vrouweplein 1
TILBURG

Tante Nel, 'n Welgemoed,
doet zich
oh zoo graag te goed
aan de Gruyter's
betere waar,
van ouds bekend
ruim honderd jaar.

Fraaie bladwijzer (kunstdruk) gratis voor onze klanten

DE HOOP
VERHUIZINGEN
voorheen
NIEUWE GRACHT 62 A
thans
LANGE NIEUWSTRAAT 55 bis
Telefoon 17089 - UTRECHT

PRIMA SEIFERT EN GOUDGELE SAKSISCHE KANARIES

Uit kampioenen 1937—'38 en '39 Seifert mannen diep in knor. Holrollen, Glockrollen en fluiten f 5,— en f 4,—. Popjes f 1,—. Goudgele Saksische mannen f 3,50. Bonte f 3. Popjes f 0,75. Alle dag- en avondzangers. Zending rembours vr. v. r. k. bij

J. C. de Kinderen
Eerste klas Kanariekweekerij
Hazestraat 62 - Valkenswaard

PAUL BRAND VOORBURG Z.H. MEDAILLES · INSIGNES
ATELIER · KERKELIJKE KUNST · PR. MARIANNELAAN
VAANDELS · VLAGGEN

DEN HAAG **„KOLPINGSHUIS"**
R. K. Herenpension
Z. O. BUITENSINGEL 138 — TELEFOON 772878
Volledig pension f 3,— per dag; bij langer verblijf dan een maand **f 11,50; f 12,50 of f 13,50 per week.** Gezelschappen speciaal tarief. Modern comfort. **Inlichtingen: Pater Fr. Max v. d. Schoot O.F.M.**

LEDERWARENFABRIEK COBRA
GROESBEEKSEDWARSWEG 186 - NIJMEGEN
Levert uitsluitend aan winkeliers prima STUURTASSEN, JASBESCHERMERS en BAGAGETASSEN

Kaartleggen

Het voorspellen van de toekomst met behulp van GEWONE speelkaarten door CASSIEU J. SMIT. PRIJS 30 CENT. — Overal waar menschen bij elkaar zijn, is iemand die de toekomst kan voorspellen welkom.

„GOOCHELEN DOOR IEDEREEN"
Eenvoudige trucs voor amateur-goochelaars, door CASSIEU J. SMIT. PRIJS 30 CENT. — Met dit boekje zult u in staat zijn, een gezelschap eenigen tijd aangenaam bezig te houden! Franco toezending van beide boekjes volgt direct **na ontvangst** van 60 cents en 5 cents verzendkosten, **totaal 65 cents** per postwissel of op postrekening 21664 van: P. J. W. Jongeneel, speciale voordrachtenhandel, MARKT 41, GOUDA.